

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXV Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 22, 1981

Nr. 246

„AUSRA“ Nr. 17 (57)

Hitlerio - Stalino suokalblio dokumentai

(Tęsinys)

19. MOLOTOVO LAISKAS VOKIETIJOS PASIUNTINIUI

Slaptai.

Ponas pasiuntini, Aš turiu garbės patvirtinti, kad sutinkamai su slaptuoju papildomuoju protokolu, pasirašytu 28/29 rugsėjo 1939 m. tarp TSRS ir Vokietijos, galioja sekantis Lietuvos liečiantis susitarimas:

1. Lietuviškoji teritorija, paminėta protokole ir nuspallvinta žemėlapyje, pridėtame prie protokolo, nebus okupuota tuo atveju, jei Raudonoji Armija bus išdėstyta Lietuvoje.

2. Vokietijos kompetencijoje yra parinkimas datos įgyvendinti tam susitarimui — paminėtos lietuviškos teritorijos prijungimui prie Vokietijos.

Prašau jus, ponas pasiuntini, priimti mano aukščiausiųjį pagarbos pareiškimą.

V. Molotov

(versta iš anglų ir rusų, o iš rusų į lietuvių kalbą).

Saltiniai: A. Rejo rinkinys, p. 45. Vertėjo pastaba: Prisimintina, kad kaip tik tomis dienomis prasiėjo TSRS — Lietuvos derybos Maskvoje dėl Vilniaus grąžinimo ir Lietuvos bazių įsigijimo.

20. SLAPTAS PROTOKOLAS

„Vokietijos pasiuntinys grafas Dr. Von Sulenburg, igaliotas Vokietijos Reicho iš vienos pusės, ir TSRS Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas V. M. Molotovs, TSRS vyriausybės igaliotas iš antros pusės, pasiekė sekantį susitari-

mą:
1. Vokietijos Reicho vyriausybė atsisako nuo savo pretenzijų į tą Lietuvos teritorijos dalį, kuri slaptame papildomajame 28. IX. 1939 protokole minima bei prie to protokolo pridėtame žemėlapyje pažymėta.

2. TSRS vyriausybė yra pasirašiusi Vokietijos Reichui už šio protokolo 1-me punkte paminėtą teritoriją kompensuoti sumokėjimu 7.500.000 aukso dolerių, t. y. 31.500.000 reichmarkių. Šią 31,5 mil. reichmarkių sumą TSRS vyriausybė sumokės sekančiu būdu: 1/5 arba 27.562.500 reichmarkių auksu bus atskaityta iš Vokietijos mokėjimo auksu, kuriuos Vokietija turi padaryti 11 vasario 1941 m.

Kartu Vokietijos ekonominės delegacijos pirmininkas Dr. Šnurere ir TSRS užsienio prekybos liaudies komisaras A. J. Mikojanas pasiekė atitinkamais raštais saryšyje su 10 sausio 1941 m. susitarimu, liečiančiu šio ekonominio periodo tarpusavio pristatymu pagal Vokietijos Reicho ir TSRS ekonominę sutartį iš 11 vasario 1940 m.

3. Šis protokolas parašytas dviejuose originaluose vokiečių kalba ir dviejuose originaluose rusų kalba įsigalioja tuoj pat po jo pasirašymo.

Moskva, 10 sausio 1941 m.

Sulenburg (antspaudas)

V. Molotov (antspaudas)

Saltiniai: A. Rejo rinkinys, p. 52 su nuoroda į „Nac.—Sov. otnja“, p. 267 — 268.

(Bus daugiau)

„PERSPEKTYVOS“ EINA

Doc. V. Skuodžio ir kitų byloje prokuroras argumentavo ir tuo, kad po kaltinamųjų suėmimo „Nebėsių gyvimo žviesos“ nei „Perspektyvos“, nei „Alma Mater“ (LKB Kronika, Nr. 46, žr. Draugas, 1981. IV. 13). Rodos, „Alma Mater“ iš tiesų sustojo. Tačiau „Perspektyvos“ leidžiamos ir toliau. Laisvąjį pasaulį pasiekė du nauji „Perspektyvų“ numeriai, išleisti praėjusiais metais.

Nr. 20 turį 74 puslapius ir išspausdintą ilgą, net 65 puslapių, Marius Basko gausią dokumentuotą Filosofo ir Draugo dialogą tema „Trečias, kurio nėra“. Atsakoma į J. Aničio ir kitų sovietinių propagandistų įprastą teiginį, kad sovietinė okupacija buvo istorinė būtinybė, kad lietuvių tautai nebuvo trečio kelio: arba rusų tauta, arba „imperialistinė vergovė“. Straipsnis baigiamas išvada, kad trečiasis kelias „vis dėlto egzistuoja“, kad „iš tikrųjų tai netgi ne trečiasis, o tikrasis, vienintelis kelias, apsaugojantis nuo sunaikinimo grėsmės“. Tai nepriklausomas ir laisvos Lietuvos kelias: „Nepriklausomybės troškimas neišdildomas iš širdžių ir niekuo nepakeičiamas. Ir ne tas kasa duobė lietuvių tautai, kas siekia nepriklausomybės, o tas, kuris paneigia ją“. Po šio ilgo straipsnio seka trumpa kronika (p. 68 — 70), kurioje aprašomos doc. V. Skuodžio ir mokytojo P. Pečiūno kratos. Baigiama supažindinimu su Lenkijos „Rytų politika iš Paryžiaus leidžiamas „Kultūra“ 1973 m. straipsnio (p. 71 — 74).

Nr. 21 apima 36 puslapius, ku-

riuos užpildo vienas straipsnis: B. Stasiukaitis „TSRS — demokratizacija“ šalis pasaulyje, arba to šalies konstitucija jos piliečių požiūriu“ (p. 3 — 36). Lyginant sovietinę konstituciją su faktine tikrove, nurodoma: „Tarybinėje santvarkoje nėra nei demokratijos, nei socializmo. Vietoje demokratijos egzistuoja diktatūra, o vietoj socializmo — žiauri dirbančiųjų eksploatacija“. Sovietinė propaganda aukština šią konstituciją kaip brandaus socializmo ir naujosios demokratijos pavyzdį. Deja, straipsnio žodžiais, šioj konstitucijoj atspindi tik diktatūros santvarkos struktūrą, pagrįsta liaudies sprespaulda, jos visišku beteisiskumu, maitinimu melu bei demagogija. Be spaudos, žodžio bei sąžinės laisvės negali būti demokratijos, o be demokratijos negali būti brandaus socializmo“.

Generolas, kuris per daug kalbėjo

Washingtonas. — Armijos generolas Robert Schweitzer, buvęs Nacionalinio Saugumo tarybos narys, pirmadienį pasakė kalbą karininkų suelgoje. Kalboje jis nurodė, kad sovietai yra stipresni už Ameriką branduolinių ginklų srityje ir jie toliau žygiuoja pirmyn į karą, planuodami pulti Ameriką. Jo kalba nebuvo aptarta su tarybos pirmininku Richardu Allen, todėl antradienį generolas buvo atleistas iš pareigų taryboje ir perkeltas į kitą darbą Pentagono. Gen. Schweitzer yra čekietis.

Meksikos prezidentas Jose Lopez Portillo ir jo žmona Carmen (dešinėje) pasitinka Prancūzijos prezidentą François Mitterrand ir žmoną Danielle, kurie atvyko dalyvauti Cancun tarptautinėje konferencijoje. Čia bus nagrinėjami pramonės valstybių santykiai su atsilikusiomis pasaulio šalimis.

Graikijos valdžia perėmė pareigas

Premjeras bus ir gynybos ministeris

Atėnai. — Vakar priesaiką davė naujoji Graikijos socialistų vyriausybė. Premjeras Andreas Papandreu bus kartu ir gynybos ministeris. Modernioje Graikijoje socialistų vyriausybės nėra buvę. Premjero tėvas George Papandreu vadovavo koalicinei centro — kairės partijai vyriausybę 1964 — 1965 metais.

Premjeras pasiliko sau gynybos ministerio pareigas, nes ši ministerija labai svarbi ne tik ateities derybose su Amerika dėl karinių bazių sutarties pratęsimo, bet premjeras galės geriau prižiūrėti kariuomenę, kad ji nebandytų pagrobti valdžią, kaip padarė 1967 m., kada buvo įvesta karinė diktatūra, kuri baigėsi tik 1974 m.

Užsienio reikalų ministeris bus Haralambopoulos, 62 m., buvęs karininkas. Svarbi vieta teko ekonominių reikalų ministeriui Apostolos Lazaris. Jam teks prižiūrėti pažadėtus pramonės imonių nacionalizavimus. Pagarsėjusi filmų aktorė Melina Mercouri paskirta kultūros ir mokslo ministere. Rinkimus į parlamentą laimėję ir premjero sūnus George. Šis ir valdžiusi graikų demokratų partija rinkimuose prarado daug vietų. Pralaimėjo keturi buvę ministrai, buvę parlamentų pirmininkas ir 12 viceministrai.

Socialistų laimėjimas aiškina mas gyvenimo lygio nukritimą. Per paskutinius trejus metus sumažėjo ekonominis augimas, infliacija siekė 25 nuos. Vyriausybės biurokratai nedėjo pastangų sustabdyti oro teršimą, gamtos žalojimą, nesimantė pažangos apsilėidusiose švietimo ar sveikatos įstaigose. Stebėtojai abejoja, ar socialistai ištrauks Graikiją iš Bendrosios Europos Rinkos. Vienosios opinijos tyrimai prieš rinkimus parodė, kad 61 nuos. graikų mano, kad Graikijai reikia išlaikyti ryšius su Rinka. Paskutiniu metu premjeras sušvelnino savo reikalavimus pasitraukti iš NATO. Jis supranta, kad išvarius Amerikos karines bazines Graikijos, jos bus perkeltos greičiausiai į Turkiją, — tradicinio Graikijos priešo teritoriją.

Socialistų laimėjimas Graikijoje sukėlė nerimą Ispanijos vyriausybėje, kuri planuoja įstoti į Na-

to narių parlamentą. Jei nors vienas pasisakytų prieš Ispanijos priėmimą, ji nebūtų priimta. Atsirado pavojus, kad graikų socialistų dominuojamas parlamentas gali nepritarti Ispanijos įstojimui. Ispanų socialistų vadas Felipe Gonzales palaiko su graikų socialistų vadu gerus ryšius ir ragina jį užblokuoti Ispanijos priėmimą. Papandreu neseniai pasakė nesuprantas, kodėl Ispanija nori būti NATO nare. Ji vistiek būtinai ginama Vakarų valstybių, jei sovietai ją pulstų. Jis pritaria ispanų socialistų pažiūrai, kad NATO klausimas turėtų būti sprendžiamas ispanų referendumu. Sekmadienį ispanų „El Pais“ laikraštis paskelbė, kad opinijos tyrimuose 69 nuos. ispanų pasisakė už referendumą. Nato įstojimo klausimu. Tyrimai parodė, kad 44 nuos. ispanų balsuotų prieš įstojimą.

Kremlius pripažino PLO atstovybę

Maskva. — Sovietų Sąjunga paskelbė diplomatinį pripažinimą Palestinos Laisvinimo Organizacijai. Po pasitarimų su palestiniečių vadu Arafatu, Brežnevas Kremliuje pasakė, kad palestiniečiai laimėjo pagarbą ir užuojautą visame pasaulyje, o vienintelė Palestinos žmonių atstovė yra PLO.

PLO pirmininkas Arafatas pasakė spaudai, kad Maskvos pripažinimas yra labai reikšmingas laimėjimas. Maskvoje veikia PLO atstovybė. Jos trys tarnautojai dabar turės diplomatinį imunitetą ir kitas teises.

— Okinavos salą palietė stipri audra — taifūnas. Vėjai buvo iki 90 mylių per val.

— Kinijos vyriausybė paneigė užsienio spaudoje pasirodžiusią žinią, kad kinų povandeninis laivas sprogo, bandant naują raketa, žuvo apie 100 žmonių. Kinijos laikraštis sako, kad ta žinia „tikra nesąmonė“.

— Vyriausybė paskelbė, kad Mount St. Helens, Washingtono valstijoje, paskelbtas valstybiniu parku — National Volcanic Area. Ji apims 84,710 kv. mylių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų „Tass“ paskelbė prezidento Brežnevo pareiškimą apie branduolinius ginklus. Brežnevas ragina prezidentą Reaganą pasmerkti puolimą branduoliniu ginklais. Jei nebus puolimo, tai nebus nei antro ar trečio. Tik savizudis gali pradėti atominį karą, tikėdamasis jį laimėti, pasakė Brežnevas.

— Pontifikalinė komisija iš 55 kardinolų ir 19 vyskupų susirinko Romoje užbaigti Kanonų teisės dokumentus. Tuo manoma baigti 18-ko metų darbą. Paskutinį kartą Kanonai buvo keičiami 1917 metais.

— Ildo sekr. Donald Regan pasakė, kad vyriausybės svarsto už dėti naujus mokesčius drgtinės ir tabako gaminiams.

— Irano valstybės prokuroras atmetė Amnesty International reikalavimą baigti Irane valdžios priešų šaudymus. Prokuroras pasakė, kad kol bus teroro veiksmų, tol bus ir mirties bausmių. Tėherano radijas paskelbė, kad vėl sušaudyti 25 kairieji „veidmainiai“.

— Zimbabvės policija jėga išardė streikuojančių mokytojų ir gaislingųjų seserų demonstraciją, suimta apie 700 streikuotojų, jie po kiek laiko paleisti.

Lenkai Katovicuose puolė policininkus

Varšuva. — Antradienį Lenkijoje, Katowice mieste, policija sulaukė tris „Solidarumo“ veikėjus, kurie platino unijos leidinius. Jie buvo apkaltinti priešvalstybinės, priešsovietinės literatūros sklaidimu. Tuo susirinko didelė minia, kuri daužė policijos įstaigos langus ir apvertė policijos automašiną. Vienas sulaukytų „Solidarumo“ veikėjų nurašino susirinkusią minią, prašė ją išsikirstyti, tačiau kol minia išsikirstė, policininkai ne vieną lazdomis apmušė.

Zyrardove toliau streikuoja apie 12,000 tekstilės imonės darbininkų, kurios protestuoja prieš maisto ir kitų prekių stoką paroduotuvėse. Unijos atstovai sako, kad mieste jau seniai nėra pieno, nei pieno miltelių, nėra sviesto ir sunku rasti duonos. Mėsos daviniai sumažinti per pusę. Derybos tarp „Solidarumo“ ir valdžios, pastaroji pagaliau sutiko, kad Zyrardove streiką reikia laikyti „ekonominiu“, ne „politiniu“.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

„ŠIAURĖS - PIETŲ“ VADŲ KONFERENCIJA

Kaip padėti neturtingoms valstybėms?

Cancun. — Meksikos policija ir kariuomenė labai sustiprino Cancun kurortinio miesto apsaugą, nes čia ketvirtadienį prasidės tarptautinė turtingųjų ir neturtingųjų 22-jų valstybių vadų konferencija. Vadinamoji „Šiaurės — Pietų“ konferencija suteiks progą valstybių vadams susitikti. Konferencijos tikslas — nutarti, kaip turtingosios valstybės galėtų padėti atsilikusioms šalims.

Prezidentas Reaganas, sakoma, nelabai norėjo vykti į šį suvažiavimą, tik davėsi prikalbamas Meksikos prezidento Portillo. Tarp turtingųjų valstybių vadų bus Britanijos premjerė, Kanados premjeras, Prancūzijos prezidentas. Dalyvauja Japonija, Švedija, Austrija.

Kitoje pusėje yra šalys, kurios prašo, o kitos — tiesiog reikalauja daugiau ekonominės paramos. Šalia vienos vargingiausių pasaulio valstybių — Bengalijos, suvažiavime dalyvauja Nigerijos, Saudi Arabijos, Venecuelos — naftos valstybių atstovai. Pasaulyje yra apie 140 valstybių, kurios save laiko „atsilikusiomis“ šalimis, kurioms reikalinga vienokia ar kitokia parama. Daugelis reikalauja įvesti pasaulyje „naują ekonominę tvarką“. Tarptautinėje bendruomenėje nėra jokių taisyklių ar gairių, kurios aiškiai nustatytų ribą tarp „išsivysčiusios“ šalies ir „išsivystančios“. Tarp atsilikusių valstybių, daugiausia pasaulio pietinėje hemisferoje, yra ir daugelis turtingiausių naftos kraštų, ten yra Australija, ir, palyginti, gerai besitvarkančios Brazilija, Alžiras, Dramblio Kaulo Krantas. Atsilikusios 140 Pietų valstybių bendrai turi 3.4 bil. gyventojų — 75 nuos. viso pasaulio gyventojų.

Reagano pareiškimai apie laisvą rinką ir asmeninę iniciatyvą paremti kai kurių Azijos pavyzdžiais. Buvusios neturtingos šalys: Pietų Korėja, Taivanas, Singapuras ir Malaizija nebuvo pakviestos į Concuną. Jų kietas darbas, investavimai į gerai planuotas imones sukūrė naują pramonę, atidarė duris į užsienio rinkas ir gerokai pakėlė gyvenimo lygį.

Prancūzai parems Sinajaus sutartį

Washingtonas. — Prancūzijos prezidentas Mitterrandas pasakė reporteriams, kad Prancūzija principu sutinka dalyvauti tarptautinėje taikos priežiūroje Sinajuje. Valstybės departamentas žiniomis, į Sinajų savo dalinių žada atsijsti ne tik Prancūzija, bet ir Britanija bei Italija.

Kaip žinoma, Camp David taikos sutartyje Izraelis pažadėjo atneinančių metų balandžio mėn. pasitraukti iš paskutinės Sinajaus dalies su sąlyga, kad čia būtų atvežta tarptautinė kariuomenė, kuri patruliuotų naują sieną tarp Egipto ir Izraelio. Ligi šiol tarptautinėje kariuomenėje pažadėjo dalyvauti Amerika, Urugvajus, Kolumbija ir Fijai. Kitos šalys bijo arabų keršto, nes daugelis naftos šalių nepritaria taikos sutarčiai su Izraeliu, Prancūzijai sutikus dalyvauti, manoma, bus daug lengviau sudaryti 2,500 vyrų kariuomenę.

Antisemitinė bomba Antverpene

Antverpenas. — Šio miesto deimantų prekybos centre sprogo au tomasinoje paslėpta galinga bomba. Trys žmonės žuvo, 99 sužeisti, iš jų 16 sunkiai. Tarp nukentėjusių beveik visi Belgijos žydai. Izraelio ambasadorius pareiškė, kad bombą prie sinagogos padėjo palestiniečiai. Belgijos Palestinos Laisvinimo Organizacijos atstovybė paneigė kaltinimus. Šiais metais tai jau ketvirtas pasikėsinimas prieš žydus Europos miestuose.

KALENDORIUS

Spalio 22 d.: Melanas, Salomė, Sudimantas, Minė
Spalio 23 d.: Jonas Kap., Kordulė, Ramutis, Jautrytė.
Saulė teka 7:09, leidžiasi 6:01.

ORAS

Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 50 l., naktį 35 l.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Rugsėjo 26-27 d. Clevelande įvyko Lietuvos vyčių Vidurio – Centro apygardos suvažiavimas. Kuopų atstovai suvažiavo iš Daytono, Detroito, Du Bois (Pennsylvania), Pittsburgho ir Southfield (Michigan). Suvažiavimo posėdis vyko Holiday Inn viešbutyje. Buvo išrinkta nauja apygardos valdyba: kun. Ged. Kijauskas, S.J., (Clev.) – dvasios vadas, Tomas Bruzga (Du Bois) – pirmininkas, Kristina Mantz (Dayton) – vicepirmininkė jaunųjų reikalams, Zofija Zager (Southfield) – vicepirmininkė narių reikalams, Marija Trainauskaitė (Clev.) – vicepirmininkė senjorų reikalams, Benediktas Radzavičius (Du Bois) – sekretorius, Pranas Zager (Southfield) – išdinininkas, Aldona Ryan (Dayton) ir Magdalena Šmailienė (Dayton) – izdo globojos, Andrius Rozger (Pitts.) – tvarkos priežiūrtojas, Stefanija Raštikienė (Dayton) – Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkė, Sally Miller (Dayton) – Kultūros komiteto pirmininkė, Nellie Arunski (Clev.) – Apeigų komiteto pirmininkė, Vincas Gražulis (Clev.) – spaudos reikalų tvarkytojas.

Šeštadienio vakare, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos salėje kuopų atstovai ir kiti suvažiavimo

dalyviai apžiūrėjo lietuvių dailės parodą, surengtą Genės Popelienės iš Brooklyn. Buvo galima įsigyti įvairių lietuvių tautodailės kūrinių.

Sekmadienį visi dalyvavo šv. Mišiose DMNP bažnyčioje, per kurias į 4-tą vyčių laipsnį buvo pakelti: Alvinas Luiza, Adelė Svet, Eleonora Mantz, Kristina Mantz, Marija Ona Blumienė, Eleonora Služienė ir Ignas Visockas. Mišių pabaigoje buvo giedamas vyčių himnas, kuris erdvoje bažnyčioje įspūdingai skambėjo.

Tuo po Mišių buvo pietūs lietuviškoje „Gintaro“ valgykloje. Visi pasivažiavo tikrai lietuviškai pagamintu maistu.

Po pietų suvažiavimo dalyviai susirinko Liurdo šventovėje Euclide. Kukoje kopytėlėje, prieš išstatyti šventiausią Sakramentą, buvo prisakinta nauja vyčių apygardos valdyba. Pakui vyčiai prisiminė savo mirusius organizacijos narius. Pirmininkui Tomui Bruzgai skaitant vardus ir pavardes, buvo uždegtos žvakės jų atminimui.

Tuomi suvažiavimas pasibaigė. Kuopų atstovai išsiskyrė į savus miestus, pasiryžę rytingai dirbti Dievui ir tėvynei ir kuo uoliausiai skleisti lietuvių.

Vincas Gražulis

ATLANTO PAKRANČIŲ APYGARDA

Atlanto Pakrančių apygardoje yra 19 kuopų. Kai kurios mažesnės kuopos nebedaro susirinkimų, mažai beveikia, bet jos tebemoka nario mokestį, kas rodo tebesidomėjimą organizacija.

1980 m. spalio 5 d. suvažiavime Elizabeth mieste buvo išrinkta apygardos valdyba praėjusiems metams. Tame suvažiavime dalyvavo 88 delegatai, ir buvo atstovaujama dešimtis kuopų.

Švento Kazimiero šventė, kartu su kitu apygardos suvažiavimu, įvyko š.m. kovo 8 d. New York. Mišios buvo Aušros Vartų Dievo Motinos bažnyčioje, po jų pusryčiai ir suvažiavimo posėdis. Per pusryčius kun. Bernardas Hrico kalbėjo apie Juntines Tautas ir žmogaus teises.

Trečias apygardos suvažiavimas buvo birželio 21 d. Paterson mieste. Jame kun. Petras Stravinskis kalbėjo apie katalikų diskriminaciją Jungtinėse Valstybėse ir būdus jai pasipriešinti. Tame suvažiavime buvo taip pat prisimintas lietuvių tremimas į Sibirą, 40 metų sukakties nuo to baisių įvykių proga.

Ketvirtas apygardos suvažiavimas buvo rugsėjo 27 d. Maspeth mieste. Jo metu buvo pašventintas lietuviškas pakelės kryžius, pastatytas prie Ašimainymo bažnyčios.

Lietuviškas Festivalis buvo balandžio 26 d. Maspeth. Jame buvo lietuviškų rankdarbių ir knygų paroda, buvo rodomas Velykų margučių marginimas ir Kalėdų eglutės šiaudiniai papuošalai; buvo ir lietuviška virtuvė. Programą atliko tautinių šokių grupė

„Liepsna“ iš New Jersey. Buvo renkami parašai arkivyskupo Jurgio Matulaičio šventuolių paskelbimo bylai paremti.

Rugpjūčio 16 d. Anthracite kuopa vėl surengė Lietuvių Dieną Lakewood parke Pennsylvaniaje, joje dalyvavo trys autobusai vyčių, atvykusių iš New Yorko ir New Jersey valstijų.

Iš apygardos pirm. pranešimo vyčių seime.

ORGANIZACIJOS DYDIS

Iš pranešimų praeitame seime paaiškėjo, kad Lietuvos vyčių organizacija dabar turi 3080 narių. Prieš vienerius metus turėjo tik 2938; tad per metus padidėjo 142 nariais. Didžiausias prieauglis buvo Atlanto Pakrančių apygardoje, Maspeth ir St. Clair kuopose. Tarp kitko, St. Clair vyčių kuopa dabar yra pati didžiausia organizacijoje, ji turi 197 narius. Nedaug, nuo jos atsilieka 112 kuopa Chicagoje, turinti 182 narius.

Atlanto Pakrančių apygarda yra pati didžiausia organizacijoje, turinti 1317 narių. Joje yra 19 kuopų, iš kurių keturios turi daugiau negu po šimtą narių. Tai Newarko, Amsterdamo, Maspetho ir St. Clair kuopos. Sekanti savo didumu yra Naujosios Anglijos apygarda su 810 narių. Didelės joje yra Waterbury ir Worcester kuopos. Toliau seka Vidurio-Centro apygarda su 531 narių skaičiumi ir didelėmis kuopomis Detroito ir Daytono miestuose. Illinois-Indiana apygarda beturi 368 narius; jos veikia ribojasi Chicago apylinkėse. Yra dar atskira kuopa Los Angeles mieste, turinti 54 narius.

A. P.

Lietuvos Vyčių 36 kuopos valdybos pasikeitimas pareigomis. Viduryje kun. Fabijonas Kirelis – kapelionas, buvusi pirm. Ruth Kazlauskas perduoda simbolinį kūrį naujam valdybos pirm.

Jonui Paukščiui. Iš k.: S. Klatt, B. Pupnik, Y. Jankus, S. Zukas, F. Švelnis, V. Samoška, G. Kassel, A. Kassel, S. Daulys ir O. Naureckienė.

Nuotr. P. Malėtos.

BALFO SEIMO VAKARIENĖ

Balfo seimas įvyks spalio 24 ir 25 d. Detroito priemiestyje Southfield. Kultūros centro patalpose. Čia bus ir seimo vakarienė.

Seimui ruošti komitetas, kurį sudaro skyriaus valdyba, direktoriai ir dar keletas asmenų, pakviestų atlikti specialius darbus, jau laukia svečių iš visų JAV-bių.

Seimas nėra paprastas susirinkimas ar suvažiavimas. Seimo vakarienė nėra eilinė vakarienė. Užims vietas prie stalų, po dienos darbo, atstovai iš visų JAV-bių; pradedant New Yorku ir baigiant Los Angeles. Jie atvyks spręsti svarbių reikalų, todėl visi būkime su jais.

Gausiu dalyvavimu iškilmingoje vakarienoje išreikšime jiems pritarimą jų darbui mūsų visų bendram reikalui, Bendram Amerikos Lietuvių Šalpos fondui. Iškilminga seimo vakarienė įvyks šeštadienį, spalio 24 d., 7 val. vak. Vakarienos metu girdėsime solistę Daną Petronienę; jai akompanuos Richard Meier. Kalbės svarbus svečias, neseniai iš paverptos Lietuvos pasitraukęs dr. Kazys Eringis. Vakarienos kaina tik 10 dol. asmeniui, įskaitant ir gėrimus, kurių fondatorius yra nuolatinis Balfo reikalų mecenatas, Balfo pirmininkės vyras inž. Antanas Rudis.

Visi atvykstantieji iš toliau jau yra užsisakę bilietus ir seimo vakarienę. Neaiškus dar tik vietinių skaičius. Rengimo komitetas prašo šiandien jau užsisakyti bilietus seimo vakarienei pas Alfonsą Jušką, tel. 264-7735 arba pas Vladą Staškų, tel. 533-4856.

R. Ražauskienė

DAUG ŽADANTIS DAKTARAS

Nors biografinių žinių, ir tai labai šykštų, apie naująjį gydytoją reikėjo laukti keturis mėnesius, bet jos dar toli gražu nepasenusios.

Gimnaziją baigęs National Honor Society nariu ir pirminku, Saulius Jankauskas buvo priimtas į Detroito Wayne valstybinį universitetą ir jam paskirta ketverių metų stipendija, teikiama ypatingų gabumų studentams (Merit scholarship). Universitetą baigė per trejus metus ir įgijo biologijos bakalauratą. Baigė ne bet kaip, o summa cum laude pažymėjimu. Čia buvo Phi Beta Kappa nariu. Sekė medicinos studijos po paties un-to Medicinos mokykloje. Šių metų birželio 7 d. medicinos studijas sėkmingai baigė ir gavo gydytojo – medicinos daktaro diplomą. Dabar Wayne valstyb. un-to Medici-

nos m-las programoj ruošiasi chirurgo specialybei.

Lietuviškojo veikloje dr. S. Jankauskas dalyvavo nuo mažų dienų. Kaip ateitininkas, perėjo visas šios organizacijos stadijas, ir tai ne eiliniu nariu. Buvo Detroito moksleivių ateitininkų pirmininku (vėliau – globėju) ir studentų ateitininkų pirmininku. Keletus metus ruošė studentus ateitininkų egzaminams. Vyt. Čižauskui vadovaujant, Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre tvarkė ateitininkų knygynėlį – kioską net šešerius metus. Vadovo pareigas turėjo vasaros stovyklose Dainavoje ir Los Angeles. Baigęs lituanistinę mokyklą, pedagoginius kursus astuonerius metus dėtė Detroito „Žiburio“ lituanistinė m-laj. Daugeliu metų šoko tautinius šokius „Šilainės“ ansambly. Šalia privalomų medicinos mokslų ir idėjų, pasaulėžiūrinį bei lietuvių labai išpareigojimą, dar domisi architektūra ir lietuvių tautosaka. Beje, pastarasis pomėgis tegali kilti tik tobulai mokant lietuvių kalbą, bet su ja Saulius jokių problemų neturi.

Visi, kurie dr. Saulių Jankauską nuo mažens pažinome ir stebėjome (ir čia rašantis esu jų tarpe), galime drąsiai tvirtinti, kad tai vienas patį lietuviškiausių, krikščioniškiausių, daugeliu atžvilgių iškiliausių jaunuolių Detroito. Kad ir banali mano šio rašinėlio antraštė, ji šiuo atveju labai prasminga. Neabejoju, kad ir gydytojo profesijoj dr. S. Jankauskas liks krikščionišku idealistu, kokių buvo pauglių, moksleivių ir studento metuose.

Alfonsas Nakas

Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos rudeniniame bankete meninę programą atlikę: Linas Mikulionis, Vidas Neverauskas ir solistas Algirdas Brazis. Nuotr. J. Urbono.

J. KAVALIAUSKO MIRTIES METINĖS

Kuklus, bet sąmoningas Detroito lietuvis Jonas Kavaliauskas mirė 1980 m. spalio 26 d. Jis buvo gimęs 1907 m. rugpjūčio 14 d. Armoniškių k. Liudvinavo vls., Marijampolės apskrity. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, o ją baigęs – Lietuvos Karo mokykloje. Gavęs leitenanto laipsnį, liktinio karininku nepasiliko, bet tarnavo Vidaus reikalų ministerijoj. Iš Lietuvos su šeima pasitraukęs, po karo gyveno Biberache (prancūzų zonoj). Su šeima atplaukęs Amerikon, įsikūrė Detroito. Iš pradžių duoną pelnė neįprastu fiziniu darbu fabrikuose, o pramokęs kalbos ir apsiėmęs aplinka, tapo banko tarnautoju. Sulaukęs 65-rių metų išėjo į pensiją.

Lietuvoje velionis priklausė Šaulių sąjungai. Detroito jį sutikdavome beveik visuose kultūrinuose bei socialiniuose renginiuose. Mėgo žmones ir turėjo daugybę draugų. Be to, buvo aistringas gamtos mylėtojas ir prityręs medžiotojas.

Š.m. spalio 11 d. įvyko velionio mirties metinių paminėjimas. Kun. V. Kriščiūnėvičius Dievo Apvaizdos šventovėje atlaikius šv. Mišias už velionio sielą, didelis būrys draugų su šeima nuvažiavo į Holy Sepulchre kapines. Kun. V. Kriščiūnėvičius pašventino paminklinę granito lentą. Po kunigo maldų, visi sugiedoję „Marija, Marija“. Paskui turėjome progą tą kuklų paminklį apžiūrėti. Tai ne standartinė amerikietiška granito plokštė, o su lietuviškais įrašais ir graviūra vaizduojančia lietuvišką eglę bei jį vedantį takelį. Velionio kapą lankant, gausūs bei įvairūs kapinių medžiai liepsnojo gražiausiom spalvom. Žydras mėlynas dangus, vėsūs vėjėlis, paukščių čiulbės – viskas jungėsi į didingą ir kartu subtilią harmoniją. Tartum girdėjai

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS – 161000)

Subscription Rates \$42.00 – Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur – Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 – 4:00, šeštadieniais 8:30 – 12:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisijungiamos gavus prašymą.

velionio Jono šnabždesį: „Argi čia negražu?“

Iš kapinių rinkomės į našlės Teresės Kavaliauskienės namus, kur ji kartu su sūnumis Jonu ir Arvydu bei jų šeimomis surengė vaišes. Čia dalintasi atsiminimais apie velionį. Prisiminta ir tai, jog jis buvo vienas iš negausių, Detroito tik keliolikos, Lietu-

vių Fondo tūkstantininkų, tad lietuviškos darbas gausiai auksa ir į amžinybę iškelia.

Alfonsas Nakas

Dažnai nuodėmę padaręs du kartus, jau pradeda jos nebe laikyti nuodėme.

Talmudai

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004

Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus

treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirmad. antrad. ketvirtad. ir penktad. 2-5

3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS – CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave.

Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222. 236-6575

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

8104 S. Roberts Road

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

“Contact lenses”

2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.

Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5

ir 6-7 – iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽILOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 West 63rd Street

Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-5

– 7-7 šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMBANIS

DR. S. T. CHIRBAN

DANTŲ GYDYTOJAI

2654 West 63rd Street

Val. pagal susitarimą: antr., trečiad.

ketvirtad. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.

Tel. – 778-3400

PADĖTI SEINŲ LIETUVIAMS

Iš okupuotosios Lietuvos mus nuolat pasiekia žinios, kaip mūsų tautiečiai kovoja dėl religijos laisvės, dėl teisės laisvai melstis savose bažnyčiose. Ši kova jau tęsiasi 40 metų. Lietuviai katalikai ten neatlaidžiai gina savo teises — tai visiškai realus, suprantamas dalykas. Mes taip pat gerai žinome, kad komunizmas — bolševizmas savo prigimtyje yra bedieviškas ir kad kova dėl religijos laisvės ten yra neišvengiama.

Tačiau jau keletas metų okupuoti lietuviai užsienio lietuvių be galo jaudina faktas, kad mūsų tautiečiai, gyvenant vadinamame Suvalkų trikampyje, kuris dabar yra Lenkijos valdomas, turi taip pat kovoti dėl gimtosios kalbos teisių savo bažnyčiose. Ir kovoti ne prieš komunistinės Lenkijos valdžios užmąstius, bet prieš savo — katalikišką lenkišką hierarchiją, kuri nebeja priimtosi žmonių teisės kalbėti ir melstis gimtąja kalba.

Katalikų Bažnyčia, oficialiai puoselėjusi lotynų kalbą, visą laiką gerbė ir tautines kalbas. Vatikano II-asis susirinkimas (1962 - 1965) ypatingai išsklaidė tautines kalbas. Buvo atsakyta nuo lotynų kalbos pamaldose, vietoje jos įvedant tautines kalbas. Minėto susirinkimo paskelbtas dekretas "Ganytojinės vyskupų pareigos Bažnyčioje" (23 str.) ypatingai pabrėžė, kad tie tikintieji, kurie vartoja skirtingą (mažumoms) kalbą, turi būti aptarnaujami jų gimtąja kalba ir kad tas pareigas turi atlikti jų kalbą mokantys kunigai. Panašias mintis skelbia ir pastoracinė konstitucija "Bažnyčia dabartiniame pasaulyje" (3-60), o taip pat ir kiti nutarimai. Rodos, kad tai visiškai teisinga, natūralu, žmoniška.

Visai kitokia dvasia viešpatuoja Lomžos (Lenkijoje) vyskupijoje, kuriai po I pasaulinio karo buvo priskirta lietuviškoji Sūduvos dalis. Jau keletą metų lietuvių kalbos teises Seinų parapijoje bažnyčioje (katedroje — bazilikoje) yra skaudžiai pažeistos.

Seinų parapijos bent pusę parapijiečių sudaro lietuviai. Seniau jų buvo dar daugiau. 1610 - 1619 m. lietuvių ir lenkų darbu bei aukomis buvo pastatyta dabartinė bažnyčia, kuriai 1818 m. buvo lemta likti Seinų vyskupijos katedra. Jos preiglobotyje visą laiką Seinų parapijos lietuvių meldėsi savo gimtąja kalba. 1902 m. katedros sienoje buvo įmūryti lietuvių tautai brangaus mirusio Seinų vyskupo poeto Antano Baranauko palaikai.

Prieš keletą metų Seinų parapija liko be lietuviškai mokinčio kunigo. Kun. Zenonas Paraževičius, Seinų parapijos vikaras, aptarnavęs lietuvių jų gimtąja kalba, buvo Lomžos vyskupo iškeltas į Lenkijos gilumą. Aršus lenkininkas Seinų parapijos klebonas kun. Ragowski atsisakė suteikti lietuviams leidimą turėti sekmadieniais bent vienerias šv. Mišias jų gimtąja kalba.

Ir kitu būdu lietuviams neatarnaujami lietuvių kalba: krikšto, jungtuvų, laidotuvių ir kt. Bažnytinės apeigos atliekamos lenkų kalba. Lietuviams buvo pasiūlyta lietuviškai melstis mažytėje buv. evangelikų liuteronų bažnyčioje, kur tėra 30 sėdimų vietų ir kuri trim tikintiesiems lietuvių parapijiečių yra aiškiai per maža. Be to, lietuvių reikalavimai lietuviškų pamaldų savo bažnyčioje ir todėl, kad jie nenori būti išstumti visam laikui iš bazilikos.

Nusikraustę Seinų lietuvių tačiau nenuleido rankų ir ligi šios dienos energingai kovoja dėl savo kalbos teisių Seinų katedroje — bazilikoje. Kiekvieną sekmadienį, pasibaigus sumai lenkų kalba, jie susirenka į savo bažnyčią ir gieda lietuviškai giesmes, nors yra garbiakalbių cypiančios muzikos trukdomi.

Keletą kartų lietuviai siuntė savo delegacijas pas Lomžos vyskupą M. Sasnowski. Buvo stengtas tokias audiencijas gauti vyskupui lankantis Seinuose ar Punske. Deja, Seinų lietuvių katalikų delegacijos nebuvo priimtos arba, tik vyskupui einant iš bažnyčios į kleboniją, neoficialiai kiek pasikalbėta. Susidaro įspūdis, kad Lomžos vyskupas nori Seinų lietuvių katalikus visam laikui išstumti iš jų katedros — bazilikos bažnyčios. Viena proga jis pareiškė, kad "sprendimas jau padarytas, kad lietuvių neturėtų būti kur nors valdčių gauti lietuviškas pamaldas ir kad Seinų lietuvių ant savo pastangų dėty kryžius".

S. m. rugpjūčio 16 d., dviem lietuviams dvasininkams iš Romos nuvykus į Lenkiją, buvo gautas Lomžos vyskupo leidimas atlaikyti Seinų katedroje vienkartinę lietuviškas koncelebracijas šv. Mišias. Bazilika buvo pilnutėlė lietuvių, kurie gražiai sutartinai ir stipriai giedojo. Bet šios pamaldos buvo leistos tik "išimties tvarka" ir buvo, kaip minėjome, tik vienkartinės. Jos pamaldų klausimo esmės neišsprendė. Svečiams kungams išvažiuavus, vėl grįžta prie senosios — lenkiškos pamaldų tvarkos.

Seinų srities lietuvių reikalingi viso pasaulio lietuvių pagalbos. Normaliu būdu ji turėtų pirmiausia ateiti iš tėvynės Lietuvos. Deja, iš ten į Lenkiją retkarčiais atvyksta tik komunistų pareigūnai, o pastarojų metu, pablogėjus abiejų valstybių santykiams, ir jų lankymasis apstojo. Nėra bet kurių vilčių, kad Lietuvos vyskupai čia ką padėtų.

Taigi padėti turėtų viso pasaulio lietuvių lietuvių. Pirmoje eilėje lietuvių ir lietuvių kilmės vyskupai, kurių Amerikoje ir Vatikane turime. Jie turėtų pasekti savo konfratų lenkų pavyzdžiu ir energingiau veikti lietuvių naudai. Jie, kaip kas kitas, lengviau gali pasiekti ir šv. Tėvą. Tiesa, jis yra lenkas, bet niekas neabejoja jo nuostoriu lietuviams, ką jis yra daugelį kartų parodęs.

Sukrusti turėtų ir lietuviškosios organizacijos, ypač katalikiškos, Lietuvių Bendruomenės institucijos, jos apylinkės. Reikia imtis skubios akcijos užversti Vatikano atitinkamais prašymais su daugeliu parašų, kad Bažnyčios institucijos matytų, kad lietuvių pamaldų klausimas Seinų bazilikoje tebėra neišspręstas, kad padėtis nenormali, kad lietuvių yra skriaudžiami ir kad jiems turėtų būti grąžintos lietuviškų pamaldų teisės.

Reikalui nepakenktų ir kitų mūsų dvasininkų, gyvenančių ir dirbančių tiek Romoje, tiek JAV-bėse ir kitur, pastangos. Ir ne tik moralinė pagalba. Lenkijos lietuviams reikia padėti ir materialiai, ypač šiuo metu, kai Lenkijoje dėl mums visiems gerai žinomų aplinkybių trūksta maisto ir kitų dalykų. Praverstų ir didesnis kultūrinis bendravimas su Seinų srities lietuviams. Šiuo reikalu tam tikros iniciatyvos galėtų imtis ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Mūsų siūlymas Balfas ir Vakarų Vokietijoje veikianti "Labdaros" draugija jau daugelį metų padeda Lenkijos lietuviams. Reiktų ir toliau visokeriopą pagalbą ir toliau plėsti bei stiprinti.

b. kv.

LB ATSTOVAI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Memorandumas "Nacių medžioklės" klausimu

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba, tęsdama pastanagą apginti lietuvių išsivys nuo nepagrįstų bendradarbiavimo su naciais kaltinimų, nutarė neaplenkti ir valstybės departamento. Tuo tikslu 1981 m. rugsėjo 29 d. JAV LB delegacija Washingtono buvo priimta Rytų Europos skyriaus direktoriaus Peter Bridges ir Pabaltijo valstybių sekcijos viršininkės Mildred Paterson. JAV LB-nei atstovavo krašto valdybos vicepirmininkė politinių reikalams Aušra Zerr, JAV LB ryšininkas tarptautiniams reikalams Algimantas Gureckas, ir teisinis Visuom. reik. tarybos patarėjas adv. Ernestas C. Raskauskas. Pasimatant valstybės departamentui norėta formaliai pasiskųsti dėl specialių investigacijų įstaigos pareigūnų artimo bendradarbiavimo su oficialiais okupanto valdininkais pavergetoj Lietuvoje, kas pažeidžia JAV-ių ilgametį nusistatymą nepripažinti Sovietų Sąjungos smurtu įvykdytos Pabaltijo valstybių ir Sov. Sąjunga aneksijos.

Įteiktame memorandume ir išsivysčiusio pokalbio su valstybės departamento pareigūnais metu LB atstovai pateikė konkrečius faktus, įrodančius specialių investigacijų įstaigos pareigūnų kolaboravimą su sovietais. Tai jie vykdo talkinami JAV ambasados Maskvoje pareigūnų, kurie suveda su sovietų teisinės srities valdininkais. Konkrečių pavyzdžių buvo nurodytas Floridoje gyvenęs lietuvis, savo patriotizmą įrodęs 1941 metų sukilimo prieš sovietinį okupantą metu. Jam laikinosios sukiliminės vyriausybės paskyrimu ėjus atsakingas pareigas Kauno miesto savivaldybėje, šiuo metu yra keliamas byla, naudojantis sovietų pateiktais sufabrikuotais kaltinimais. Naudodamiesi diplomatiniais kanalais, sovietai specialių investigacijų įstaigai yra pateikę keturių Kaune gyvenančių asmenų pavardes, tariai sutikusių prieš kaltinamąjį "liudyti". Specialių investigacijų įstaiga sovietų spaudžiamas sutiko, kad minėtų keturių liudininkų apklausinėjimas būtų prarastas Vilniuje. Juos apklausinėjant būtų naudojama sovietinė teismine procedūra, kuri esanti: 1. Liudininkas būtų vykdomas remiantis vietos (sovietinė) teismine procedūra; 2. Liudininkų prisaikdinimą administruoti sovietų teismo pareigūnas; 3. Liudininkų parodymus į anglų kalbą verstų sovietų paskirtas vertėjas; 4. Tik sovietų valdžios patvirtintam amerikiečių advokatui

būtų leista atstovauti kaltinamam amerikiečiui liudininkų apklausinėjimo metu; 5. Visa teisinė procedūra būtų vykdoma sovietiniame teisme; 6. Liudininkai teisme liudyti būtų kviečiami, naudojantis sovietine šaukimo į teismą procedūra ir nepaklūsus liudininkams būtų taikomos sovietinių įstatymų numatytos sankcijos.

Adv. E. Raskausko teigimu, jei kaltinamas amerikietis nutartų stebėti liudininkų apklausinėjimą (ką jam garantuoja JAV įstatymai), ji, nuvykus į Vilnių, sovietiniai saugumo organai galėtų suminti. Advokato gynėjo asmeninės laisvės sovietų taip pat būtų varžomos, kiek tai liečia pagalbos ieškojimą kaltinamajam sovietų teritorijoje gyvenančių asmenų tarpe.

LB-nės memorandume iškelta, kad minėti pavyzdžiai rodo nesąmoningai specialių investigacijų įstaigos įvykdytą Lietuvoje veikiančių sovietinių įstatymų pripažinimą. Tas pripažinimas sukelia problemas patiems liudininkams. Gera žinia, kad sovietai tokius "liudininkus" sugeba paveikti, prievartauti ir įbauginti. Pripažįstant sovietinių įstatymų galią, pati Amerika yra tapusi kolaborante su Lietuvos pavergėju, kiek tai liečia

ARKIV. J. MATULAIČIO BYLA

Kun. V. Rimšelis, marijonų provincionalas, lankydamsis Romoje vienuolių reikalais dalyvavo spalio 14 d. pas popiežių generalinėje audiencijoje ir ta proga įteikė keletą laiškų ir Lietuvos Vyčių 7 tikstančių parašų knygą, prašant pagreitinti Dievo Tarną ark. Jurgio Matulaičio bylą palaimintuoju paskelbimo bylą. Pats popiežius yra susidomėjęs ta byla. Ji dabar gavo pirmenybę. Greitai bus svarstomos Dievo Tarną herojinės dorybės. Taigi bus padarytas svarbiausias sprendimas. Šioje byloje daug reikšminga ir tikintųjų susidomėjimas, kai jie siunčia popiežiui laiškus, prašydami palaimintuoju paskelbimo bylą pagreitinti.

Žinoma, paskelbimas

Kun. J. Vaišnora, Via Corsica 1, 00198 Roma, visuomenei duos daugiau informacijos apie visą bylą, kuriai jis sėkmingai vadovauja. Kaip dabar atrodo, ark. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo byla turi greitai užsibaigti.

V.R.

išgavimą pareiškimų iš tiesų laisvai negalintį sakyti liudininkų. Kaltinamasis taip pat negali šauktis liudininkų pagalbos apsiginti, nes šie, sakydami tiesą, nuo sovietinės valdžios nukentės.

Sovietų pateiktų dokumentų tikslumu taip pat negalima pasitikėti. JAV-ių 96-to kongreso pakomisė (Subcommittee on Oversight of the Permanent Select Committee on Intelligence) rado, kad sovietai vykdė dokumentų klastojimą bei jų fabrikacijas savo tikslams siekti.

Memorandume teisingumo departamentas yra kaltinamas atsisakymu apklausinėti laisvajame pasaulyje gyvenančius galimus liudininkus. Jo pareigūnai taip pat yra atsisakę priimti kaltinamojo norimus pateikti dokumentus.

Teigiama, kad specialių investigacijų įstaiga yra užsikabinusi už sovietinės meškerės ir byla veda remdamasi daugiausia vien tik sovietiniais liudininkais ir jų pateiktais dokumentais. "Neatlikęs namų darbo su JAV-se gyvenančiais liudininkais ir esama dokumentacija, teisingumo departamentas yra pasiryžęs kolaboruoti su sovietais net ir tada, kai nepripažinimo politika gali virsti auka".

Memorandumas baigiamas klausimu, kodėl sovietai laukė keletą dešimtųjų metų pradėti kaltininkų ieškojimą? Sampa rotaujama, kad tuo pirmoje eilėje sovietai siekia sukompromituoti sukiliminę Lietuvos vyriausybę, ją padarant nacių kolaborante. Lietuvoje augantis nacionalizmas ir sovietų no-

JAPONIJOJE RASTAS DINOSAURO KAULAS

Japonijos mokslininkai rado naują įrodymą, kad Japonija su savo salomis prieš milijonus metų buvo sujungta su Kinijos žemynu. Įrodymas tam yra iškastos — kaulas 50 cm ilgio ir 20 cm pločio, kurį Japonijos ir Kinijos paleontologai pripažino dinosauro liekana.

Šis kaulas buvo rastas prieš trejus metus Ivato prefektūroje, 400 km į šiaurę nuo Tokijo. Pagal Jokohamos paleontologijos institutą tai yra dalis Sauropodo giganto dinosauro kojos. Šis gigantas buvo 10 metrų ilgio ir gyveno dalinai vandenyje. Prie jo priklausė brontosaurai, diplodokai ir brachiosaurai. Tie gyviai gyveno Kinijoje prieš 110 milijonų metų.

Dainavos stovyklavietė, kai joje džiūgauti jaunimas. Šiame Dainava švenčia 25-rių metų su-

ATOLAS — KORALŲ SALA

JURGIS GLIAUDA

21

Nežinodami, kaip pasibaigė Vinco misija informuoti Feliksą apie Vilbenos nelaimę, Girinis ir Beverly nutarė laukti padarinių. Jie buvo jau pasinešę šį prievartavimą, kaip spalvotą iliustraciją, įtraukti į Girinio ruošiamą siužetą. Jie nujautė, kad gyvenimas galės pasijuti įdomiausia versija, todėl — kam ieškoti vaizdo, jeigu gyvenimas vaizdą kurd? Beverly žinojo, kad Vilbena jau atkutus, tad — leiskime gyvenimui kurti siužetą.

Be siužeto užbaigimas lipo ant nosies. Be siužeto, be personažų, Girinis buvo praradęs orientaciją.

Buvo sutarta su Vingra ir Feliksą duoti plačiausios temos socialinį veiklą. Dabar gi asmeniškios dramoms ima užstoti socialines teorijas.

Jie neusukubė dar suvirstinti pilnumo Dovo Vingros skyrybą, jo sukilimo prieš Loros atmintį, jos lovos išniekinimo plano, o jau lipo iš realybės Vilbenos ir Feliksos tragedija, užstodama schemas ir teorizavimus.

Ivykiai rodė jiems, Giriniui ir Beverly, kad nuogas gyvenimas yra išradinėjimas už įtemptą gyvenimo dramatiškumą.

Kartais Girinis suko vaizduotę, kaip harmoningai sukergti spalvingas asmeniškias dramas su graisiomis panoramomis. Kartais, kai tableau vivant, tvėrsi išplėsta iš vaizduotės scena: Vingra ir Lora, mirštanti Vilbena, rankas į dausas iškelęs Feliksas. Tai Biblijos iliustracijos! Tai Gustavo Dorės pie-

tos iliustracijos! Jos žengia autonomiškai ir trypia autorių — klijedę Girinį.

"Ak!" jis ėmėsi už galvos, "tai koloritas, ne tema!"

Daug rašęs miniatiūrų jis nepajėgė ekrane didinti miniatiūras. Beverly jį gelbėjo. Ji tvirtino, kad romanas esąs smulkmenų sandėlis. Kišk skaitytojo nosį į detalę, jis užmirš apie visumą.

Prieš Vilbenos epizodą jis mūšėsi su siužeto teorijomis. Su cigarete rankoj Beverly vaikščiojo po ilgą ir siaurą kambarį ir svaidėsi aforizmais:

— Ipolitai, rašyk, kaip išsina. Detalė viešpata. Parašysis blogiausiai, bus geriausia. Pasivadinasi novatoriumi. Svarbu, kad interview su autoriumi būtų be priekaištų.

Nusimėgęs Girinis gėrė ir žinojo: jis veikalo neparašys. Išsivaistęs savo talentą smulkmenoms, jis įprato planuoti smulkmenomis. Jis bijojo prisipažinti sau ir Beverly, kad jis jaučiasi esąs mažo daržo karalius. Jis negalės suvaldyti teritoriją.

— Tu turi rašyti, — tvirtino Beverly, — nes tai debiuto proga. Jie apmokės agentui. Ką imsi? Amerikos žuvimą? Tegu žūsta, bet tragedijai reikia ir žmonių. Reikia poros žmonių, kurie erzintų skaitytoją savo kvailais veiksmais.

— Beverly, man neramu, — jis išspiovė savo neramybės formulę.

— Puiku, — ji sutiko. — Tu jau turi tipą. Rašyk ranka! Taip, ranka! Bijok rašomosios mašinėlės. Tai ne mano, tai vieno žurnalisto dekalogas. Rankraštis! Ten išbraukimai, pabraukimai, perbraukimai. Grožio! Tai šimtmečių receptas. Taip rašė visi genijai.

— Beverly, — suriko Girinis. — Kalbėk! Aš myliu tave.

— Ar tu klausinėji mano nuomonės dėl meilės man, ar todėl, kad tos mintys ko nors vertos? — Tu protinga, dėlto ir myliu, — pasakė Girinis.

— Bet laikyčiau save kvailiu, jeigu paprašytiau tekėti už manęs.

— Aš negaliu įsivaizduoti, kad mano vyras turėtų tokį griedišką vardą I-poli-tas! Tai sugriautų mano gyvenimą. Meile? Cha cha! Ar tu mane mylėtumei, jeigu mane pagrobtų, supantiotų ir išniekintų? A?

— Tave neišniekins, — lengvai pasakė Girinis, — tik papildys tavo patyrimą.

Beverly, neskubėdama, priėjo prie Girinio, kuris sėdėjo sofoje, aukštai užmetęs koją ant kojos, ir trenkė jam smarkų antausį.

— Dar nori? — ji paklausė.

— Ačiū, ne, — atsakė Girinis atgaudamas pusiausvyrą. — Nenoriu.

Ji pradėjo žingsniuoti po kambarį.

— Tau nėra lengva iš miniatiūros persijungti į romaną, — ji samprotavo. — Aš kęciu kartu su tavim. Aš neesu tavo žmona, todėl sielojuosi tavo problema. Aš esu tavo sekretorė, todėl tavo rūpesčiai prie širdies.

— Argi sekretorės duoda į snukį viršininkams? — paklausė Girinis.

— Abiejų tipas buvo pašėlusiai geras.

— Tik sekretorės. Žmonoms tai nerūpi. Girinis pakiojo paralelę.

— Jeigu Lora Vingrienė duotų į snukį savo latviui, ar latvis ją išmestų?

— Ipolitai, — sušuko Beverly, — dabar Lora gali duoti į snukį latviui ir jo viršininkui. Jie pagsaus ranką ir pabučiuos. Tai aukščiausia padėtis, kurios gali pasiekti moteris: duoti į snukį viršininkui ir išlikti padėties valdove. Vakar net kelis kartus mačiau ją ekrane. Jeigu ji duos į snukį savo stambiausiam viršininkui, dėlto pakils jos prestižas ir atlyginimas. Suprantama: į snukį duodama ant keturių akių.

(Bus daugiau)

Sono iš J. Grušo dramos "Tėvas ir sūnus" ketvirtosios veiksmo. Vaidina Toronto "Aitvaro" artistai. Iš k.: Petras Imbrasas, S. Ramanauskas, Darytė - Buszkiewicz, R. Kulias ir L. Nakrošienė. Veikalas buvo suvaidintas Clevelande, spalio 3 dieną.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KURSAI

Spalio 9 — 12 dienomis Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vėnuolyno Raudondvario patalpose vyko moksleivių ateitininkų kursai. Kursams vadovavo kun. S. Yla ir sesė Margarita Bareikaitė, o lektoriais ir pranešėjais dar buvo R. Kulienė, inž. Kuolas, prof. Masaitis, L. Palubinskas, R. Ivaskaitė, D. Penkiūnaitė ir D. Mališka. Pastarieji keturi dar studentai. Kursantų atvyko 28, po lygiai berniukų-mergaitių, iš įvairių lietuvių kolonijų rytinėse Amerikos valstijose. Džiaugiamės, kad susirinko tiek gražus jaunimas. Juk kursuose su labai darbinga programa buvo svarstomos ne tik krikščioniško jaunimo ugdymo problemos, bet ir tautinės lietuviškos bei Lietuvos laisvini. Taip auginami lietuvių tautos ateities vadovai.

A.A. STASIO LIPČIAUS LAIDOTUVĖS

Stasys Lipčius, buvęs Lietuvos karininkas — kapitonas, gyvenęs New Havene, atsisakė su šiuo pasauliu ir jo kūnas patalpintas Marijos Nekalto Prasidėjimo vėnuolyno Raudondvario patalpose, spalio 12 d. Laidotuvių apeigos buvo atliktos New Havene, o kapinėse vykdytos tik pakasynų apeigos, kurias atliko kun. S. Yla, padedamas prel. V. Balčiūno. Dalyvavo velionio žmona Albina, sūnus Linas, sesuo D. Augienė, kiti giminės, seselės, vietos lietuvių būrelis ir velionio draugai iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių. Pz. prof. Sužiedėlis su žmona, inž. aktr. Valiukas, kun. Paulauskas ir kiti.

Trumpą atsisveikinimo žodį pasakė dr. J. Kriaučiūnas, prisimindamas velionį, kaip taurų, supiratusį ir darbštų lietuvių. Kun. V. Paulauskas, savisaugos dalinių Lietuvoje kapelionas, priminė velionį, kaip darbštų ir jo globojame likusių: žmoną Albina ir sūnų Liną ir jiems prašome Aukščiausiojo paramos.

SOLISTĖ CAPKAUSKIENĖ PUTNAME IR WORCESTERIJE

Garsioji lietuvių ir jau gerai žinoma sveitintaučiams solistė Gintara Capkauskienė, seselių pakviesta, atvyko į Putnamą. Spalio 11 d., sekmadienį, vėnuolyno koplyčioje Šv. Mišijų metu ji giedojo dvi giesmes. Solistė gal nenujautė, kad jos komunijos metu giedama "Kai širdį tau skausmas supaust", daugelį klausančių nutiekė pakelti jausmus ir Aukščiausiąjį. Saulius Cibas pritarė solistei vargonais, o prie vargonėlių (žemai) stud. Mališka.

Tą pat dieną, anksti popietėje, Worcesteriye, Maironio Parko

klubo salėje, Šv. Kazimiero parapijos Putnamo seselių rėmėjų valdyba suruošė pietus ir koncertą, atliekamą solistės Capkauskienės. Parengimo pelnas skirtas seselėms paremti.

Parengimą pradėdant, klebonas kun. A. Miciūnas sukalbėjo maldą ir susirinkusieji papietavo. Po to solistė Capkauskienė, akompaniujama Sauliaus Cibo, jau žinomo akompaniatoriaus, kuris be to yra ketvirtosios medikos studentas, atliko dainų ir arijų koncertą. Koncerto metu reikėsi ir muzikos Cibas, atlikdamas pianinu du muzikos kūrinius: R. Strausso valsa iš "Rosenkavalier" ir F. Chopeno "Baladę".

Solistė pradėjo koncertą Haendelio, Mozarto ir Scarlatti dainomis. Vėliau ji dainavo 4 J. Govėdo kompanuotas dainas. Sekė Meyerbeerio arija iš "Hugenotų". Klausytojai išprašė solistę padainuoti priedu dar 4 dainas — kūrinius, kurie buvo kompozicijos Saensono, Scarlatti, Mozarto, "Lopšinė" ir Kuprevičiaus iš "Paukščių koncerto". Pasigėrėtinai solistės balsas ir atlikimas, ir klausantieji labai nenoriai solistę paleido, net po priedinių kūrinių atlikimo.

Daugumas vyresnio amžiaus klausytojų mažiau žavėjosi kitokia, mažiau balsinga ir skirtingai melodinga Govėdo komponuotų dainų melodija. Cibo pianinu atliktus kūrinius klausytojai priėmė su malonumu, nors žinoma, kad daug žmonių pianino solo nemėgsta. Tas rodo, kad muz. Cibas moka ir pianinu paversti klausytojus. Gausi dovanomis loterija tarpais sukėlė net lengvo įtampimo momentų. Pietų ir koncerto pranešėja buvo J. Miliausienė, dalyvavo netoli 200 asmenų. Iš Putnamo dalyvavo kelios seselės su ses. Margarita Bareikaitė ir (gaila) tik keli kiti lietuviai. Ačiū "wusterietėms" už pasigėrėtiną popietę, pietų ir koncerto suruošimą.

Tos pat dienos vakare solistė Capkauskienė ir muz. Cibas pakartojė antrąjį koncertą dalį, atliktą Worcesteriye, kursantams ateitininkams, seselėms ir vietos lietuviams, susirinkusiems seselių svečių namų Raudondvario salėje, Putname. Ir čia klausytojai nenorėjo solistės paleisti, tiek buvo jos koncertu sužavėti, bet laikas buvo ribotas.

Ačiū solistei ir muzikui už suteiktą prisiminimo dienos, ypač tiems, kurie girdėjo visus tris koncertus.

REMIAMI ŠVIETIMO REIKALAI

LB paskelbtas rugsėjo mėnesio vajus lietuviškam švietimui paremti vykdytas ir Putnamo apylinkėje. Iš viso surinkta 296 dol., iš jų 57 dol. Vasario 16-tos gimnazijai. Aukotojų buvo 23. Didžiausia 50 dol. auka pensininkė Zuzano Raulynaitienė. Ačiū aukotojams už švietimo reikalų remimą.

J. Kr.

Washington, D. C.

"ATEITIES" 70 METŲ JUBILIEJAUS PROGA

Ateitininkų sendraugių sąjungos (ASS-gos) Washingtono skyriaus valdyba sušaukė susirinkimą, skirtą ateitininkams ir neateitininkams, jubiliečiams "Ateities" praėjusiam kongresui panaiginti. Susirinkimas įvyko spalio 4 d. Dominikonų, t.y. Šv. Dominiko parapijos salėje, pradėtas tos parapijos koplyčioje Mišiomis, kurias atnašavo už Jono Vaitkaus pasveikimą, dr. Tomas Žiuraitis, O.P., ASS-gos Washingtono skyriaus pirmininkas.

Apie tą praėjusį kongresą referavo: Ateitininkų federacijos vardu Juozas B. Laučka, Ateitininkų federacijos valdybos generalinis sekretorius Linas Kojelis ir Washingtono ateitininkų jaunimo delegatė stud. Daina Penkiūnaitė.

Pagrindinis referentas — Juozas B. Laučka išvalgiai nušvietė kongreso eigą ir prasmę dabarčiai bei ateitčiai. Ateitininkų sąjunga ir jos idealai. Ateitininkų sąjunga ir jos idealai. Ateitininkų sąjunga ir jos idealai.

Linus Kojelis kritikavo sendraugių ateitininkų kai kurias nagrinėtas temas kongrese. Ta kritika, anot Juozo B. Laučkos, nėra esminė tiems sendraugiams. Stud. Daina Penkiūnaitė, įdomiai kalbėdama apie ateitininkų sąjungą, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese.

Stud. Daina Penkiūnaitė, įdomiai kalbėdama apie ateitininkų sąjungą, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese, pabrėžė, kad ateitininkų sąjunga yra jo pareikštus rūpesčius kongrese.

Iš koplyčios eisime į Šv. Dominiko parapijos salę dalyvauti literatūros vakare. Šio vakaro programos atlikėjai alfabetine tvarka: Jurgis Bradūnas, Juozas B. Laučka, Aleksandras Radžius, Stašas Šakytė - Surdokienė, Antanas Vaičiulaitis ir uo. dr. Tomas Žiuraitis, O. P. Literatūros vakaro vadovas — dr. Romualdas Zalubas. "Ateities" 70 metų sukakties minėjimas nuoširdžiausiai laukia ateitininkų ir neateitininkų.

Vyt. Zarėnas

Worcester, Mass.

NARIŲ PIETOS

Rugsėjo 27 d. Maironio Parko įvyko metiniai veltui duodami lietuvių labd. draugijos nariams pietūs. Svečiams — žema kaina. Maironio Parko salė buvo pilna, nes prisirinko daugiau 500 asmenų. Šeiminingė E. Kauševičienė su savo personalu visus pavaišino keletos įvairių rūšių maisto patiekalais, o jie buvo daugiausia lietuviško skonio ir kiekvienas galėjo valgyti tiek, kiek pajėgė, o nariai gavo veltui po du bilietėlius ir "lietuviškai arbatėlę". Dalyvavo miesto meras J. Levy ir miesto valdžios atstovai T. Earley (ankščiau buvęs meras) ir W. Glodis. Jie visi tarė trumpą žodį, o W. Glodis Lietuvių Labd. draugijos pirm. K. Adomavičiui įteikė mūsų valstijos vėliavą. Buvo muzika, kas norėjo galėjo ir pasižokti.

"WORCESTER CENTER" IKORIMO SUKAKTIS

Šiais metais "Worcester Center" minėjo 10 metų ikorimo sukaktį. Pradėta pavasarį. Kiekvienai tautybei pasirodymui buvo duodama visa savaitė. Lietuvių savaitė buvo birželio pradžioje. Paskutinė šios sukakties minėjimo savaitė buvo spalio 5—10 d. Kuri tautybė norėjo, turėjo progą vieną dieną dar kartą pasirodyti. Lietuviams buvo duota spalio 9 d. Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos valdyba sutiko. Vadovavo tarybos narys E. Meilus, jr. Jis suorganizavo visos dienos programą ir jai vadovavo. "Neringos" skaučių tūto tūtininkė R. Grigaitienė rodė margučių marginimo meną. Lietuvius Vyčių 26-ta kuopa surengė gražiausią gintaro išdirbinių parodą. Daugiausia darbo įdėjo Vanda Lescord. Ji suorganizavo parodą viena savo nuosavai ekspozitais. Dr. Vincas Kudirkos šaulių kuopos sesės parduvinėjo lietuviškus kepinus; veikė kavinė. Vakare programą atliko tautinių šokių "Žaibas" jaunesnių ir vyresnių šokėjų grupės, vadovaujant I. Markevičienei ir N. Pranckevičienei. Akordeonu grojo E. Meilus, jr. — lietuvių radijo valandos vedėjas. Dainavo jauna 12 metų amžiaus solistė, kylanti žvaigždė, Kristina Carlstrom. Akompanavo jos mamytė, kuri yra

lietuvi. Dainininkė savo gražiu balsu žavėjo ne tik lietuvius, bet ir kitataučius. Ji jau dalyvauja ir televizijoje. Uždarymo žodį tarė vedėjas E. Meilus, jr. Organizacijų tarybos iniciatyva buvo išspausdinti lapeliai anglų kalba apie Lietuvą.

Sekantį dieną, šeštadienį, po pietų buvo prapiautas vienos kepyklos šia proga iškeptas 800 svarų tortas. Pavaišinta 3500 asmenų. J. M.

Nuvažiuojant į turgų Vincas šaukia:

"Kam rugių duonelei, kam kviečių bandelėm? Gražūs grūdėliai, juodoji žemėlė auginti, prieš karštą saulę džiiovinti. Pigūs ir gražūs. Duok tik rubliuką, nepridėk nė skatiko. Pirk maišan, neš kėmian, ir bus tavo."

Ot pigūs ir gražūs grūdėliai kaip aukselis, bus milteliai kaip sniegelis. O gardžios bandelės — migdolėliai! Pigiai, pigiai! Tik skubėkit, nežiopsokit. Kam teks, tas laimės, kam neteks, tas gailės. Ona Bluznienė (iš Liaudies kūryba)

PADĖKA

Po ilgos ir sunkios ligos Amžinybėn iškeliavus mano mylimam vyrui, a.a. Vincentui Maknavičiui, reikiu viešą padėką dr. Petriui Kisieliui, kuris per visus penkerius metus su meile, kantrybe ir nuostabių rūpestingumu jį gydė ir globojo namuose ir ligoninėje.

Žmonių pagalba pasišventusiame dr. P. Kisieliui linkiu visokeriopos Dievo palaimos.

Dėkinga,

Ksaverija Maknavičienė

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas reikia naudoti. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsime patenkinti mūsų patarnavimu.

DR. ANTANAS KUČAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORĖ

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarną arkivakupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtą kilių kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu \$16.50. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

LIETUVOS BAŽNYČIOS

1-mas tomas. Telšių Vyskupija BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų. Leidinys gerai paruoštas. Talpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat pateikia atities kartoms galimai ir neiškreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškių religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žemės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę — tai kaip rašo autorius knygos įvadyje.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir pat jį buvusių vadovų, darbininkų gyvą ir nužudytą, mirusių ar dar gyvenančių išgyvą. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuvi. Spausdino MORKUNO spaustuvi. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$22.50. Illinois gyventojai dar pridėda \$120 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5990

Dutchman Contractors

Established 1959

ROOFMAKING AND GEN'L HOME REPAIRS

Call anytime for estimates

Jim Hammer

Tel. 593-3287

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETYSBES PRAŠYMAI ir atitokie blankai

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2757

Vytautas Valantinas

.....

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

.....

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

.....

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalpinimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automata galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

.....

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

.....

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

.....

HELP WANTED — MALE & FEMALE

.....

SERVICE REPRESENTATIVE

Reikalingas malonus, suprantantis ir užjaučiantis asmuo klientų reikalavimams. Idealias darbo sąlygos. Geras pradinis atlyginimas ir visi priedai įskaitant Blue Cross - Blue Shield, Hospitalization, Major Medical, Dental program. Gyvybės draudimas, pensija bei užkandžiai — viską apmoka darbdavys. Pageidaujamas raštinės darbo

NORI PIRKTI

Ieškau pirkti naudotas moteriškus tautinius rūbus "small" arba "medium" dydžio. skambinti po 7 p.m. 476-3009.

ĮNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM, 3-jų kamb. butas 2-me aukšte, 7029 S. California Ave. Skambinti po 6 val. vak. — Tel. 776-0914.

PARDAVIMUI

Kuras vis brangsta ir brangsta. Gal turite malonų kureną pečių arba "fire place"? Čia yra proga įsigyti gerų malkų pigia kaina. Patys pasiimkite, Patogus privažiavimas. TEL. — 585-9500

REAL ESTATE

Ant pardavimo — Cicero — 6 butų namas — 1439 S. 50th Ave. \$59,000. Skambinkit savininkui — 652-6603.

Arti 73-ėjos ir Campbell 2-jų butų medinis. Didelis kiemas. Tik \$38,500.

Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų. Pardutas.

Arti 69-os ir Rockwell Mūrinis 2-jų butų. Pardutas.

Brighton Parke mūr. 3-jų butų ir krautuvė. Pardutas.

Dar turime prirkę ir gerų namų investavimui.

Skambinkit tel. 436-7878

SIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Insurance — Income Tax

Notary Public

.....

DEMESIO!

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NORKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlyje 2808 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Tel. 925-2787

.....

ISIGYKITE LIETUVISKAS VELIAVELES

.....

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke.

Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja \$1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiai:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

.....

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas reikia naudoti. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

.....

SV. KAZIMIERO LIETUVŲ KAPINĖS

4401 West 111th Street

Chicago, Illinois

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

MARGUCIUI PENKIASDEŠIMTMEČI SVENCIANT

Chicago ir apylinkių lietuviai kasdien klausosi "Margučio" laidų. Kas būtų, jeigu nutiltų "Margutis"? Tik tada mes suvoktume, ko netekome. Nėtenkame gyvo lietuviškojo žodžio, dainos, muzikos, visapusiškos skubios ir tikslios informacijos apie lietuvišką gyvenimą, nepažinėjus apie ruošiamus renginius ir net nebesužinotume daugelio išėjusių amžinybėn. Tokią reikšmę turi "Margučio" kasdieninės laidos, mus aplankančios penkis kartus savaitėje.

Ši reikšminga darba "Margutis" atlieka jau penkiasdešimt metų. Jo steigėjas komp. Antanas Vanagaitis, pradėdamas "Margučio" laidas, svajojo jo veiklą užtikrinti ilgtiems laikams. Jam rūpėjo, kad ano meto lietuvių dienas džiugintų daina, žodis, muzika ir įvairūs pranešimai, kad lietuvius burtų į vieną didelę šeimą ir skatintų veiklą. "Margutis" tam tikslui ištikimai ir tarnavo.

Penkiasdešimtmetis — tai reikšminga sukaktis. Per tą laiką ir "Margutis" išgyveno daug rūpesčių, sėkmių ir nesėkmių. Tačiau visa tai įveikė ir išliko gyvas.

Šią sukaktį ryžtasi kuo geriausiai ir prasmingiausiai paminėti. Šie metai, kaip vedėjas Petras Petrutis teigia, tebūnie "Margučio" metai. Šiais metais užsimota atlikti daug prasmingų darbų, kurie apvainikuotų "Margučio" sukaktį.

"Margutis" penkiasdešimtuosius savo veikimo metus pradėjo balandžio 11-12 d. Jaunimo centre Antano Gustaičio tragi-komedija "Mėnulio užtemimu". Pastatymą režisavo Darius Lapinskas. Spektakliai pelnytai susilaukė daug dėmesio ir žūrovų.

Rugsėjo 27 d. pagerbtas "Margučio" steigėjas komp. Antanas Vanagaitis, suruošiant Jaunimo centre jo kūrinių koncertą. Programą atliko Toronto mišrus choras "Volungė", kuriam vadovauja Dalia Viskontienė. Koncerto programoje dalyvavo žymūs vokalistai, kaip Audronė Simonaitytė - Gaiziūnienė, Nerija Linkevičiūtė, Algirdas Brazis ir Jonas Vaznelis. Akomponavo solistams Darius Lapinskas, chorui — Paulius Vytas. Koncertas buvo aukšto meninio lygio, komp. Antano Vanagaičio kūryba praskambėjo šauniai, publikos buvo perpildyta Jaunimo salė.

Trečias didelės reikšmės įvykis — spalio 24 d. Jaunimo centre bus "Margučio" 50-ties metų sukaktuvinis pokylis. Pokyliui ruošti sudarytas plataus masto komitetas, kuriam vadovauja dr. Leonas Kriaučiūnas. "Margučio" reikšmę visi supranta, vertina ir brangina. Tad "Margutis" laukia talkos ir paramos. Ją atiduosime, dalyvaudami sukaktuviniame pokilyje. Tai bus mūsų padėka "Margučio" už didelį rūpestį, budint tautinės gyvybės išlaikymo srityje.

"Margučio" vedėjas Petras Petrutis pokalbyje su spauda pažymėjo, kad mums reikia darbų, ne kalbų. Pokilyje, anot komiteto pirmininko dr. Leonas Kriaučiūnas, kalbų nebus, o programa atspindės "Margučio" nueitą kelią per 50 metų. Programa bus spalvinga, nekad nematyta ir negirdėta. Susitiksime tik gyvu žodžiu, daina, muzika, magnetiniais įrašais, skaidrėmis. Tokioje programoje sugrįšime į nuskubėjusius "Margučio" 50 metų. Po vakarienės bus šokiai, grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui, vadovaujamam Algio Modesto.

Reikia išlaikyti "Margučio" komiteto prašymą savo atsidavimu, dalyvaudant sukaktuviniame

me pokilyje. Ypač turi atsiliepti organizacijos, kurioms "Margutis" be didesnių atlyginių ištikimai tarnavo ir tarnaus. Margučio šis pokylis bus ir mūsų padėka.

J. Janušaitis

KALBĖJO PROF. DR. KAZYS ERINGIS CHICAGOS LIETUVIAMS

Spalio 9 d. Jaunimo centro kavinėje Chicago lietuviams kalbėjo senesni iš okup, Lietuvos pasitraukęs ekologijos profesorius dr. Kazys Eringis. Pokalbio pasiklausyti susirinko apie porą žmonių. Vakaronę rengė LB Marquette Parko apylinkės valdyba.

Pokalbį pradėdant, valdybos pirmininkė Birutė Vindašienė trumpai supažindino dalyvius su prof. dr. K. Eringiu ir pakvietė jį tarti žodį. Prof. dr. K. Eringis pradėjo je perdavė sveikinimus iš okup. Vilniaus ir pažymėjo, kad jis kalbės daugiau apie Mokslo akademijos darbus, mokslininkų gyvenimą, nuotaikas okup. Lietuvoje ir savo pasitraukimo misiją.

Jo pasitraukimą iš tėvynės lėmė nuolatinis KGB kišimasis į mokslininkų darbą, nuolatinis mokslo žmonių šmeižimas, nuolatinė spauda, neįvertinimas mokslo žmonių darbo.

Okupantas deda visas pastangas, kad Lietuva, kaip tauta ir valstybė, išnyktų ir sutirptų sovietinių tautų mišinyje. Tačiau lietuvių tauta, pergyvenusi didelius ir skausmingus bandymus, vistiek iš-

lieka atspari, priešinasi rusifikacijai ir nekenčia okupanto. Tai esąs tautos visuotinis esamose sąlygose pasipriešinimas. Dr. K. Eringis, kaip mokslininkui trukdę diplomo gavimą, bandę sunaikinti jo asmenybę.

Jis antrojo pasaulinio karo metu, bolševikams sugrįžus, buvo mobilizuotas, dalyvavo fronte, pergyveno karo baisumus ir mirtį, kaip bolševikai išniekina žmogų.

Vykstant su mokslininkų ekspedicija jam tekę patirti taip pat pažeminimų, nes buvęs apgyvenintas prastiausioje kajučių, varžė palydovai jo laisvę ir tik laimingų sutapimų jam pavyko atsipalaiduoti po paskutinių kelionė patirtų pažeminimo smūgių, apsisprendžiant pasilikti laisvame pasaulyje.

Jis paliko okup. Lietuvoje šeimą, tačiau jo sprendimas atsisakyti nuo komunistinės priepauidos skiriamas kovai už savo tautos laisvę.

Jis užsiminė apie santykius su tauta, tačiau konkrečių išvadų negalėjęs padaryti. Tai priklausė nuo pačių lietuvių, gyvenančių iš-eivijoje. Lietuviai pavergtose Lietuvoje stebė išėjusių lietuvių gyvenimą, pyksta dėl kai kurių atvykstančių pataikavimo komunistams pareiškimais. Okup. Lietuvos lietuviui nori, kad jie nebūtų pamiršti. Nutautinimas vykdomas per mokslininkus. Moksliniai darbai turi būti rašomi rusiškai. Tai gi tuo pačiu ir atimami tautos lo-biai ir ateities istorija.

Seniausias tautos elementas yra nesužalotas, mažiausiai rusicizmo paliečiamas esąs kaimas. Jis išreiškė pageidavimą, kad iš-ei-

voje lietuviai nesipeštų, bet suar-tėtų, dirbtų naudingą pavergtai Lietuvai darbą ir visais būdais siektų vienybės. Baigdamas savo žodį prof. dr. K. Eringis pažymė-jo, kad jo pasirinktas ir eitas ke-lias yra ir mūsų tėvynės likimi-nis kelias.

Po kalbos ir trumpos pertraukos pasipylė daugybė įvairių klausimų, kuriuos prelegentas atsakė su platesniais paaiškinimais.

Pokalbiui vadovavo pati LB Marquette Parko apylinkės valdybos pirmininkė Birutė Vindašienė. Vakaronę surengti nuosirdžiai dirbo valdybos nariai: Br. Andriukaitis, K. Barzdukas, A. Bagdonas, A. Kareiva, A. Likarionienė, S. Endriūnienė, K. Juškaitis, talkinant Andriukaitienei, Stašaitienei ir kitiems.

Jurgis Janušaitis

KULTūros MUZIEJUS IR JAUNIMAS

Balzeko Lietuvių kultūros mu-ziejus Chicagoje gavo valdžios lėšų planuoti jaunimui dvejų me-tų projektą, pavadintą "Lietu-viškas lobis: jaunimo žvilgsnis". Paskirdamas lėšas, National Endowment for the Humanities fondas davė tris mėnesius su-planuoti, kaip kuo daugiau lie-tuvių kilmės jaunimo galėtų da-lyvauti planavime, kursuose ir

renginiuose, kurie vystytų lie-tuvių kultūros pažinimą ir svarbą jaunimui tarp 15 ir 21 m. am-žiaus. Jeigu valdžia suteiks fondo išteklį ir pažiam projek-tui, pasirodys stambus leidinys apie lietuvių kultūrą lietuvių ir anglų kalbomis.

Planavimo ir paties projekto vedėju Balzeco muziejus yra pa-kvietęs kun. Antaną Saulaitį, kuriam talkina lietuvių kalbos bei literatūros profesorė Illinois universitete Chicagoje, dr. Ma-rija Stankus - Saulaitė, iš ku-rios studentų šio projekto suma-nymas kilo. Projekto koordina-torė yra Eileen R. Mackevich, WBEZ radijo ir muziejinės pro-gramos vedėja.

Kadangi būsimas leidinys bus paties jaunimo paruoštas ir re-daguotas, pradėta sudaryti pa-tarėjų grupę, kuri padės jau-nimui projektą vystyti. Tarp šių patarėjų, jau sutikusių pa-dėti, yra dr. Rimvydas Šilbajoris, Kostas Ostrauskas, Elena Bradūnaitė, Adade Wheeler, prof. Victor Greene, kun. W. Volkovich-Valkavičius, kun. K. Pugevičius ir kiti.

Planavimo metu projekto ve-dėjai užmegs ryšius su lietuvių jaunimo organizacijom ir su spauda, nes viena uždavinio są-lyga yra pasiekti kuo daugiau jaunimo anketa, seminarai, po-kalbiai.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1981 m. rugsėjo 17 d. Lietuvoje mirė mūsų brangi ir my-lima Motina

A. + A.

EMILIJA VILCINIENĖ

Už jos sielą šv. Mišios bus atnašaujamos š.m. spalio 25 d. 10 val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai prašome giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose šv. Mišiose ir pasimelsti už Jos sielą.

Nuliūdę dukters Amerikoje: Bronė Nainienė, Ada Bingelienė, Jūra Švedienė ir jų šeimos.

PADĖKA

Mūsų brangiam vyrui, tėvui, sūniui ir broliui

A. + A.

RIMUI DARIUI KELIUOČIUI

Šių metų spalio 1 d. mirus, reiškiamė nuosirdžią padėką visiems mus užjautusiems ir gedusiems mūsų skausmo valandose — žodžiu, raštu ar per spaudą.

Dėkojame kanaanininkui V. Zakarauskui už atlaikymą laidojimo šv. Mišių. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje ir už pamokslą; už maldas koplyčioje ir kapinėse. Kun. M. Kirkilai už lankymą ligonio namuose, už visus suteiktus jam patarnavimus, už maldas koplyčioje ir kapinėse.

Esame giliai dėkingi visiems lankiusiems ligonį jo namuose. Putnamo Seselėms už nuosirdų prisiminimą jo maldose ir už šv. Mišias. Taip pat visiems aplankiusiems velionį pašarvotą koplyčioje. Dalyvavusiems laidojimo šv. Mišiose ir palydėjusiems į ka-pines.

Sirdingai dėkojame p. Vazneliui už giesmes šv. Mišių metu bažnyčioje. Dėkojame visiems aukojusiems už velionio sielą šv. Mišioms; už aukas skiriamas Tėvams Jėzuitams; už prisijusias gėles.

Taip pat dėkojame tiems, kurie nešė karstą į velionio amžiną poilsio vietą ir laidojimų direktoriui už jo nuosirdų patarnavimą.

Liūdinti ŠEIMA, GIMINĖS, ARTIMIEJI

A. + A.

JUOZUI SKORUBSKUI mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukrą RIMĄ ir žentą ALGĮ TAMOSIŪNUS ir visus artimuosius nuosirdžiai už-jaučiame ir kartu liūdime.

ZAPARACKŲ ŠEIMA

A. + A.

JUOZUI SKORUBSKUI mirus,

jo žmoną Birutę, dukrą Rimą su šeima ir vi-sus giminės nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

MARIJA SALUCKIUNE, SŪNOS VYTAUTAS IR KĘSTUTIS SU ŠEIMOMIS

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1981 m. spalio mėn. 22 d. 5

A. + A. KOSTUI EIDENUI
Lietuvoje mirus,
Brolių Antaną Eideną su šeima
nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

A.L. B-NĖS EAST CHICAGOS
APYLINKĖS VALDYBA IR NARIAI

A. + A.
PRANUI DAINAUSKUI

Lietuvoje mirus, jo brolių korporacijos Vytis gar-bės nari, savo filisterį JONĄ DAINAUSKĄ ir fi-listerį dr. RIMĄ DAINAUSKĄ broliškai užjaučiame ir kartu liūdime.

AKADEMINIS SKAUTŲ SĄJODIS

Šviesaus atminimo, tauriam lietuviui

A. + A.

JUOZUI SKORUBSKUI mirus,

jo mylimą žmoną, brangią BIRUTĘ, dukrą RIMĄ ir žentą ALGĮ TAMOSIŪNUS, gilaus liūdesio pri-slėgtus, nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

JADVGA POVILAITIENE, Omaha, NE.
LORETA BAUM P., Grand Island, NE.
RINGAUDAS POVILAITIS, Tampa, FL.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. Republic 7-1213

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityt.

APYLINK

× Solistės Ginos Čapkauskienės koncertas Chicagoje bus atnešamas metais sausio 24 d. Po ligos solistė tiek sustiprėjo, kad ji jau koncertuoja JAV ir Kanados lietuvių kolonijose.

× Prof. dr. Kęstutis Skrupskelis, dėstęs S. Carolinos universitete, pirminkaus filosofijos sekcijai Mokslo ir kūrybos simpoziume Padėkos savaitę. Jo tema: "Lietuvos istorija kaip politinės filosofijos šaltinis". Kitus pranešimus darys dr. Juozas Girmas iš Bostono ir dr. Algis Mickūnas iš Ohio universiteto.

× Dalia Mackalėnė ir Eugenijus Būtenas skaitys ištraukas iš Antano Skėmos kūrybos šį sekmadienį, spalio 25 d., 8:30 val. ryto per Barcus šeimos radijo valandą, banga 1490 A. M. Apie rašytoją kalbės Algirdas T. Antanaitis.

× Dešimtoji lietuvių fotografų išeivijoje meniškių nuotraukų paroda bus atidaryta spalio 23 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodą atidarius kavinėje bus skaidrių vakaronė.

× Sol. Algis Grigas praneša iš Montrealo, Kanados, kad Šaulių 25 metų jubiliejinę šventę praėjo iškilmingai ir salė buvo pilna dalyvių. Meninė dalis, kurią atliko sol. Gina Čapkauskienė ir sol. Algis Grigas, praėjo su dideliu pasisekimu. Iš Montrealo abu solistai vyks į Torontą dalyvauti plokštelės "Aro" pristatyme, kuri bus spalio 24 d.

× Inž. Stepas Lukošius, Chicago, Ill., visuomenininkas, atvyko į "Draugą" ir užprenumeravo jį vieneriems metams Stasiui Dačkui, gyv. Ontario, Kanada. Ta pačia proga iškėlė didesnę auką dienašio paramai. Labai ačiū.

× Antano Skėmos dramatinė legenda "Živilė" statoma Los Angeles Dramos sambūrio Jaunimo centre sekmadienį, spalio 25 d., 3 val. po pietų. Po spektaklio vakarienė Jaunimo centre kavinėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. (pr.)

× International Meat Market (2913 West 63rd St., Chicago, Ill., 60629, telef. 436-4337) bus uždaryta nuo spalio 4 d. iki spalio 25 d. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuosimėjimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, tel. 476-2882, sav. Leonida Kazėnienė. Visų rūšių paminklai priimančiausiomis kainomis ir sąlygomis. Atidara 10-5 val. (sk.)

× Prezidentas Smetona filmas bus rodomas Chicagoje, Lietuvių Tautinių namų salėje, sekmadienį (spalio 25 d.), 4:30 val. p. p. ir penktadienį (spalio 30 d.), 7:30 val. vak. Kviečiami visi. Įėjimas 3 dol. asm. ALTS Chicago sk. valdyba. (pr.)

× Lietuvių Operos tradicinis balsus su tradiciniais penkiais — 1,000, 500, 250, 150 ir 100 dol. laimėjimais įvyks lapkričio 28 d. Tautinių namų salėje. Kviečiame jus dalyvauti ir tuo dalyvavimu padėti Operai išvesti į sceną naują veiklą. Štalu prašome užsakyti pas Op. vald. vicepirm. Vackovą Morkų šiuo tel. 925-6193 ir tuo pačiu sužinoti visas kitas baltus informacijas. (pr.)

× Marijonų Bendradarbių tradicinei žaidimų popietei, kuri bus lapkričio 8 d. vienuolyno svetainėje, gausiai dovanomis prisidėjo A. Paukšta, A. Augaitienė, S. Wabol, H. Kodis, B. Liutkienė, L. Sepelis, A. Tamulionis, I. H. Gedwill, Ted Margis ir kt.

× Chicagoje auklėtinės lietuviškos mokyklos tradicinis vakaras bus lapkričio 14 d. Jaunimo centre.

× Dail. V. Igno paroda "Galerijoje" uždaryta šį sekmadienį. Po jos prasidės dail. V. Petravičiaus darbų paroda, kurios atidarymas, dalyvaujant patiam dailininkui, bus spalio 30 d.

× Malanija ir Aleksandras Mackalėnai, ilgai gyvenę Chicagoje, o dabar Santa Monicoj, Calif., savo giminių ir draugų tarpe atšventė 40 metų vedybinių sukaktį. Ją rengė jų dukterų šeimos — Rimvyda ir Vaidotas Baipšiai, Dalia ir Petras Grigaičiai. Sukaktuvinkai ir dabar prisideda prie įvairių lietuviškų darbų St. Monikos lietuvių bendruomenėje ar Los Angeles bendroje veikloje.

× Los Angeles Dramos sambūris lietuvių tautos 40 metų tragiško laikotarpio ir rašyt. A. Skėmos 20 metų tragiškos mirties sukaktims paminėti statoma A. Skėmos "Živilė". Šią lietuvių dramą Chicagoje lietuvių galės matyti Jaunimo centro scenoje spalio 25 d.

× Penktosios tautinių šokių šventės leidinys, kurį leidžia Lietuvių foto archyvo leidykla, jau yra atspausdinta Morkūno spaustuvių. Jis bus įteiktas knygų autoriams ir jauniesiems fotografams ryto, penktadienį, spalio 23 d., Lietuvių fotografų metinės parodos atidaryme Jaunimo centre.

× Patikslinimas. Alfonsas Nakas rašo: "J mano rašinį "J. Pusdešis — scenos meno ugdytojas" ("Draugas", spalio 17 d.) spausdintų įvairių klaidų nemažai. Klaidos: parašyta, kad "išaugino dvi dukteris ir sūnų", o turėjo būti "ir du sūnus"; parašyta "(...) Vyt. Ogilvio, dailininko ir autorius, turi būti "dailininko ir aktorius". Už korektūros klaidas atsiprašome.

× Adolfas Jonaitis, Grand Rapids, Mich., vertindamas lietuviškos spaudos reikšmę išeivijoje, atsiuntė 25 dol. auką jos paramai. Nuodėdus ačiū.

× Akt. Eglė E. Vilutienė, Chicago, Ill., dažnai mus pamėnia. Pradedama prenumerata, pridėjo ir 33 dol. auką savo dienraščiui paramai. E. Vilutienė skelbiame garbės prenumeratore, o už vertinimą lietuviško žodžio tariame nuodėdus ačiū.

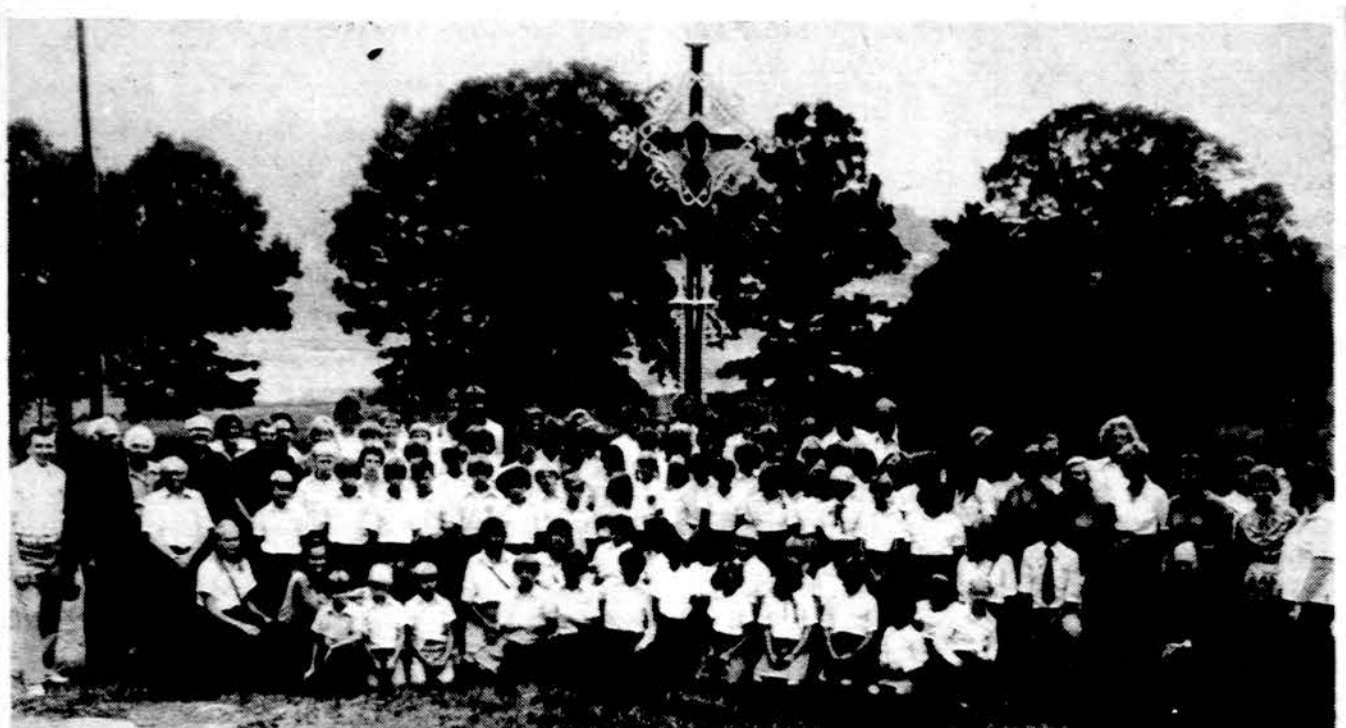
× Floridoje — St. Petersburg, Lietuvių klubo patalpose išnuomojamas butas su baldais — sezonui arba ilgesniam laikui. Teirautis kiekvieną dieną po 5 val. vak. tel. 813 — 367-2413. (sk.)

× A. A. Rimui Keluokui mirus, Marija ir Jokūbas Valiukevičiai iš Sun City Kalifornijos, vietoje gėlių aukojo Lietuvos Dukterų draugijai 50 dol. (pr.)

× Už a. a. Praną Dainauską, mirusį š. m. spalio mėn. 18 d. Vilniuje, Tėvų Jėzuitų koplyčioje Chicagoje, spalio 23 d. 8 val. ryto ir spalio 27 d. 9 val. ryto bus atlaikytos šv. Mišios. (pr.)

× Dėmesio, studentai! Steigiasi nauja studentų tautinių šokių grupė. Studentams 19 metų ir virš. Norintys prisijungti skambinkite Svajonei Kerelytei tel. 257-2558 arba Rūtai Valavičiūtei — 581-0673. (pr.)

× Solistų D. Stanikaitės ir A. Grigo koncertas, skompanuojant muz. A. Vasilūnui, bus lapkričio 15 d. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. Koncertą rengia Lietuvos Skautų Fondas. (pr.)

Pereitę metų vasaros Dainavos stovyklos ateitininkų jaunuoliai prie kryžiaus.

Nuotr. Jono Urbono

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO CENTRO MOKYTOJŲ KLUBAS

Spalio 13 d. Jaunimo centro kavinėje vyko Jaunimo centro Mokytojų klubo susirinkimas nuolatiniams darbams aptarti. Pirmininkė S. Endrijonienė aptarė einamuosius reikalus, o S. Buronienė perskaitė praėjo susirinkimo protokolą. Svarbiausias įvykis dabar yra A. Skėmos drama "Živilė", kurią spalio 25 d. Jaunimo centre žada parodyti D. Mackalėnės vadovaujamas Los Angeles dramos sambūris. Reikėjo aptarti bilietus — jų kainą ir kur juos gauti — tai Vaznelių prekyboje. Be to, reikėjo apsvaistyti, kiek kėdžių reikia statyti, kas statys, kas nurodins vietas, ir begalę kitų smulkiausių klausimų, kurie visi reikalingi, kad renginys gerai pavyktų. Koncerto ar vakaro pasisekimas dažnai būna valdybų didžiausias rūpestis. Tuo po dramos spektaklio kavinėje bus karšta užkanda. Tam reikalingos rezervacijos, kurias tvarko M. Jonušienė (925-0282). Šitam klube darbas tikrai veja darba. Nespausdinti atsigauti po "Živilės", jau čia pat ir vakaronė, kuri bus spalio 30 d. Jaunimo centro kavinėje. Visuomenė bus supažindinta su J. Švabaitės. Čylenės nauja poezijos knyga "Vilties ledinė valtis".

Lapkričio 15 d. po D. Stanikaitės ir A. Grigo koncerto kavinėje bus supažindinama su A. Kairo knygos "Po Damoklo kardu" antra dalimi.

Iš būsimos pelno, jei toks būtų, buvo pasiūlymas nupirkti Jaunimo centrui naujus indus. Pasiūlymas rado daug pritarimo ir turbūt bus įgyvendintas. Receptų knyga po truputį eina pirmyn. Narės prašomos kaip galima greičiau savo mėgiamus receptus perduoti M. Macevičienėi, kuri rūpinasi šios knygos sutvarkymu. Ši kartą susirinkusius pavašino M. Macevičienė savo kepsniais. Visuomenė kviečiama minėtuose parengimuose dalyvauti ir tuo paremti Jaunimo centrą.

AL. Likanderienė

PAGERBTAS LITUANISTINIS SVIETIMAS

Rengtoji lituanistinė švėtimai išleisti ir lietuviui mokytojai pagerbti spalio 18 d. akademija praėjo su dideliu pasisekimu. Prisirinko beveik pilnutėlė Tautinių namų salė vyresnio amžiaus žmonių. Rengėjai buvo Liet. Mokytojų federacija ir Liet. mokytojų sąjunga.

Pati akademija pradėta su mažu pavėlavimu 3 val. Ją atidare veikloji federacijos pirmininkė Matilda Marcinienė, iškeldama šios akademijos tikslą ir reikšmę. Tada trumpai supažindino su svarbiausiais šio minėjimo prelegente, Sibiro kankine, mokytoja Stefanią Rūkienę. Po to, jai atstojus prie mikrofono, du jauni mokiniai — Asta Kižytė ir Vėjas Liulevičius — prisegė didelę orchidėją.

Pirmiausia prelegentė apsidžiaugė sutikusi čia savo buvusį mokinį P. Vaičekauską, neseniai atvykusį su šeima iš okupuotos Lietuvos. Iškalė didžiulius nuostolius švietimui, daugelį mokytojų ištrėmus į Sibirą dar 1941 m. Ji ir pati buvus viena iš tų išvežtųjų.

Nušvietė tas sąlygas, kuriose okupuotos Lietuvos mokytojai turi dirbti, planuoti ir lenktyniauti. Paprastai abu tėvai turi dirbti, o vaikučius visai dar mokyti atiduoda į vaikų lopšėlius, didesnius — į vaikų daržėles. Vaikų lopšelio mokytojos ir prižiūrėtojos yra surinktos iš įvairių tautybių. Tad ir vaiko pirmieji kalbos garsai priklauso nuo tų slaugių tautybės. Kiekviena vaikų kalbina sava kalba, daugiausia, žinoma, rusų. Šitaip lietuvis vaikutis sugadina savo lietuvių kalbą, ir tėvams sunku beitaityti, nes abu dirba.

Vaikų darželiuose visas auklėjimas pagrįstas komunistine propaganda. Ir čia jau pradeda mokyti ir rusų kalbą. Ir taip per visą pradinę ir vidurinę mokyklą yra dėstomas sustiprintas rusų kalbos kursas. Lietuvos istorija visai iškraipyta, o literatūra praeinama siaurai. Tik po 20 metų buvo leista dėstyti apie Maironį. Mokytojai yra verčiami sudaryti mokyimo planą kiekvienam semestrai, o kasdien paruošti ir pamokos planą. Pats dėstymas stipriai kontroliuojamas partijos pareigūnų. Rusinimas vykdomas klaidingai ir apgalvotai. Daromos ekskursijos į Rusiją, o po to mokiniai ima susirašinėti laiškeliais. Mokinii bendrabučiai turi komjaunuolių auklėtojus, kurie yra smarkūs ateistai. Kuriami mokyklose ateistų būreliai, kurių nariai ypač pajaukia lankančius bažnyčią. Už religijos praktikavimą net pašalina iš mokyklos. Kartais mokiniai išsišoksta prieš komunistus. Tad mokytojų padėtis yra be galo sunki: turi apsaugoti jaunimą nuo KGB tardytojų.

Baigę vidurinę mokyklą stengiasi įstoti į universitetą ar institutą ir turi laikyti įstojamuosius egzaminus. Ne visi ir išlaikę yra priimami. Turi gauti ištikimybės liudijimus iš policijos. Daug lengviau lietuviams studentams patekti į Leningradą, Maskvą, Tomsko universitetus. Net siūlomos jiems stipendijos. Nuvažiavę ten studijuoti vėliau veda rusus ir nebežina, kaip lietuvių. Bet ir tokiose sąlygose mokytojai išmoko jaunąją kartą mylėti Lietuvą, neapkęsti okupantų.

Po to kalbėjo mokytojas Juozas Placius, LB švietimo tarybos pirmininkas. Iškalė sunkumus išeivijos mokymui. Nenoromis tėvų verčiami vaikai eina į šėtimines mokyklas. Tik vėliau, subrendę teįvertina lituanistikos naudą.

Ir galia, kad per 10 metų mokinių sumažėjo net 43%, užidarė 10 lituanistinių mokyklų.

Nemaža dalis tėvų į jas vaikus neleidžia. Tad mums visiems reikia tapti tautiniais misijonieriais. Dabar lituanistiniame švietime dirba daug jaunų mokytojų, visai Lietuvos nemažiusi.

Jam baigus tarė žodį ir mokinii atstovai: Asta Kižytė ir Vėjas Liulevičius. Abu išreikė gražių minčių sklandžią, taisyklingą lietuvių kalbą.

Liet. Mokytojų s-gos pirm. Magdalena Šulaitienė išreikė padėką federacijos ir mokytojų s-gos valdyboms ir taipgi prelegentams.

Meninė daly Antras Kaimas ypač gyvai ir puikiai suvaidino keletą škių ir susilaukė publikos aplodismentų. Pabaigoj buvo paruošta kavutė su sumuštiniais ir saldžiais kepsniais. Nuotaika buvo draugiška ir nuosirdi.

PRASMINGAS MIRTIES PAMINĖJIMAS

Laikas nesulaikomai greitai bėga. Štai, jau šešeri metai, kaip iš gyvųjų tarpo išsiskyrė 1975 m. spalio 18 d. dantų gydytoja Rožė Tijūnienė, kurios iškeliavimas amžinybėn gražiai paminėtas spalio 18 d., sekmadienį, Jėzuitų koplyčioje. Tai retai pasitaikantis sekmadienis, išpuolantis mirties diena pamintėi. Šv. Mišias atnaušo ir pamokslą pasakė kun. K. Kuzminskas, maldas skaitė komentatorius Pranas Radis. Pamokslė paminėjo velionės atliktus gerus darbus, kurie buvo skirti artimo meilei ir Dievo garbei. Tai gražus ir prasmingas šioje žemėje gyvenimo kelias, kuriuo visiems einant būtų mažiau vargo ir ašarų. Mišių auką nešė Sigitė ir Juozas Užpailis.

Pamaldų metu giedojo solistė R. Mastienė, kuri pagiedojo šias giesmes — O, Visagali, Skubėkite pas Dievą ir Anapus saulės, tai klasikiniai Bažnyčios muzikos kūriniai, kuriuos solistė nepaprastai žaviai ir dideliu pasisekimu perteikė pamaldų dalyviams, kas sujungė gyvuosius su mirusiais bendru miestiniu gyvenimu. Vargonavo muzikas M. Motekaitis, kuris giedojimą papildė iki retai šventovėse girdimos meno aukštumos. Reikia tikėtis, kad ne tik gyvieji pergyveno dvasinį maldos pakilimą, bet ir mirusieji džiaugėsi tokia subtilia malda, kuri buvo nešama į aukštybes, prašant Dievo gailestingumo mirusiesiems. Prie altoriaus buvo padėta gyvų gėlių puokštė.

Po pamaldų dalyviai buvo pakviesti gedulo pietums Jaunimo centre, prie kavinės esančioje gražioje patalpoje. Višiams susėdus, maldą sukalbėjo kun. K. Kuzminskas, po maldos jau tapusiu tradiciniu papročiu pradėta pakilioje ir rimtoje nuotaiškoje pietauti žinomos kulinarijos D. Kurauskienės pagamintais nepaprastai gardžiais valgiais, žinoma, nepamiršta ir pasitiprinti palaimintu Kanos "vyneliu". Pietų metu velionė

CHICAGOS ŽINIOS

ŽIAURUS SŪNUS

Michael Smith, 21 m., apkalintas nudūręs savo tėvą, Marquette Parko nuovados policininką Robert Smith, 44 m., ir sužeidęs savo motiną Shirley, 44 m., bei broį 16 m. Motina ir brolis buvo sužeisti peiliu, kai norėjo gelbėti tėvą. Kaltininkas esąs sirgęs psichine liga.

ARESTUOTI TRAUKINYS

Chicago miesto greito susisiekimo traukinys dėl netvarkingo elgesio areštuoti 44 Sullivan aukšt. mokyklos auklėtiniai. Triukšmas prasidėjo, kai vienas moksleivis ėmė užkabinėti į vagoną įlipusią moterį. Moksleiviams liepta apleisti traukinį. Kai jie nepaklausė, buvo iškviesta policija, kuri areštavo 28 jaunuolius ir 16 mergaičių.

NAUJOS PABAUDOS

Cook apskr. taryba nusprendė nuo nubaustų už važinavimo taisyklių laužymą imti dar po 5 dol. papildomo mokesčio prie pabaudų už greitą važinavimą ar kitus panašius taisyklių laužymus. Ta pridėdama pabauda bus ir už neleistiną vietose statomus automobilius.

NEPARDUOS GAZOHOLIO

Texaco bendrovė paskelbė, kad nustos pardavinėjusi benzino ir alkoholio mišinį — gazoholį, nes tai brangiai kainuoja ir automobilstai mažiau jį vartoja. Ūkininkai būtų už gazoholį, nes jo gaminiui naudojami grūdai.

ŠŪVIAI DĖL NARKOTIKŲ

Narkotikų spekuliantai penktadienį Chicagoje susisaukė su policija. Nušautas Michael Jones 25 m., sunkiai sužeistas Oscar Lucas, 26 m. Šis nugabentas į Sv. Onos ligoninę ir yra kritiškai padėty. Susisaukimas įvyko prie 5224 W. Kinzie, kur įstariama esąs narkotikų centras. Policininkai nebuvo sužeisti.

pagerbta atsisotijimu ir kalba. Karolina Klimavičienė gražiai paskaitė savo kūrinių, specialiai dedikuotą a. a. R. Tijūnienėi ir kitų mirusių pagerbimui.

Pabaigai jautriai nuodėdų žodį tarė J. Tijūnas, dėkojo visiems už maldas, parodytą prielankumą ir suteiktą paguodą. Pamaldose dalyvavo apie 100 žmonių. Gražu, prasminga ir naudinga mirusius prisiminti ir bendroje maldoje pasimelsti.

Dalyvis

PIRAMIDĖ PRIE CHICAGOS

Netoli Gurnee, kur yra pramogų vieta, gana arti Chicago, statoma šešių aukštų piramidė pagal Cheopso piramidės Egipte planą.

PASKOLOS NAMAMS

Chicago merė J. Byrne planuoja bonais užtraukti daugiau kaip 50 mil. dol. paskolą ir paskiau žemomis palūkanomis duoti paskolas namams atnaujinti.

NETIKROS ŠIMTINĖS

Slaptoji policija ieško pinigų padirbėjų, kurie Vidurvakariuose skleidžia padirbtas šimtinės ir 50 dol. banknotus.

BYLA DĖL DUKTERS

Chicago teisme atsidūrė byla dėl 10 m. amžiaus dukters, kurios motina Riva Fishman yra komunistė, patraukta teisman Washington už demonstracijas su Revoliucine komunistų partija. Kalifornijos teismas nusprendė, kad dukra turi pasilikti tėvo globoje, tačiau Riva Fisher dabar iškalė bylą, tvirtindama, kad toks sprendimas neteisėtas, nes dukra nebuvo palikta prie jos todėl, kad motina esanti komunistė.

PRIEŠ MASKVĄ

Kongresmanas H. J. Hyde ukrainiečių nepriklausomybės paskelbimo minėjime Chicagoje, Bismarko viešbuty, pasakė kalbą, kurioje išryškino Maskvos pastangas įsigalėti visame pasaulyje. Maskva nesilaiko jokių sutarčių, vykdo savus užgrobius. Pacifizmo banga Europoje ir išsklynti Amerikoje yra pavojingi, nes, apsieidžiant ginklavimais, paliekamas atviros durys Maskvos agresijai.

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

2649 W. 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.

Šeštad. 9-12 val.

ir pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

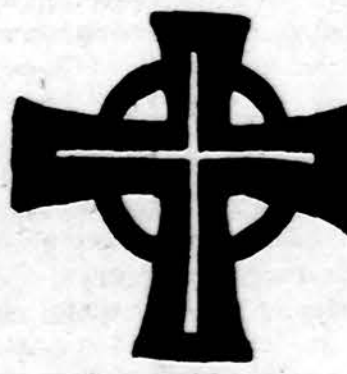
6247 So. Kedzie Avenue

Chicago, Illinois 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

PRISIMINKIME

MIRUSIUS

Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga atsiminti mirusiųjų pasauliui.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje žmogui organizuota maldos nuorūpa ir tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnaujami šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi milparai už bendradarbius, geradarus ir visus mūsų maldoms pavardoms mirusiuosius.

Kviečiame visus įjungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus atskaitę:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašome prisiminti šį man brangių mirusiųjų sąrašą:

Mano vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Pridėdau auką bendr. šv. Mišioms _____